

БИЛТЕН

Истраживање о структури зарада, 2018.

664

Београд,
2020.

Истраживање о структури зарада, 2018.

Београд, 2020.

Билтен – Истраживање о структури зарада, 2018.

Издаје и штампа: Републички завод за статистику, Београд, Милана Ракића 5
Одговара: др Миладин Ковачевић, директор

Рукопис припремиле: Милијана Смиљковић, Снежана Светозаревић, Дона Димитријевић и Мелинда Токаи

Избор узорка и оцена параметара истраживања: Мелинда Токаи

Редакција

Руководилац: Владимир Шутић

Чланови: Селена Марковић, Татјана Савић, Јасмина Костић Симов, Јелена Милаковић и Соња Радоичић

Лектура: Богдана Милошевић

Дизајн и припрема за штампу: Одељење за развој, припрему и визуелизацију статистичких аутпута

Предговор

Републички завод за статистику објављује резултате Истраживања о структури зарада у Републици Србији за 2018. годину.

Истраживање о структури зарада за 2018. први пут се спроводи као редовно истраживање, након што је за референтну 2014. годину спроведено Пилот-истраживање о структури зарада. Пилот-истраживање је спроведено на мањем обухвату, тада нису били обухваћени пословни субјекти чија претежна делатност припада сектору О – Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање, јер је укључивање наведеног сектора делатности у истраживање опционо према методологији Европске статистичке организације.

Истраживање о структури зарада спроводи се на основу Закона о званичној статистици („Службени гласник РС”, број 104/09). Методолошки оквир за спровођење овог истраживања чине Уредба Савета (ЕЗ) број 530/1999 о структурној статистици о зарадама и трошковима рада и Уредба Комисије (ЕЗ) број 1738/2005 о изменама и допунама Уредбе (ЕЗ) број 1916/2000 у погледу дефинисања и слања информација о структури зарада. Од 2002. године, у земљама Европске уније Истраживање о структури зарада спроводи се у четворогодишњој динамици према јединственим методолошким принципима.

Значај истраживања је у томе што обезбеђује детаљне и упоредиве податке о годишњим, месечним зарадама и зарадама по часу, према индивидуалним карактеристикама запослених и пословних субјеката у којима раде. Израчунавање платног јаз између жена и мушкараца, као једног од индикатора одрживог развоја, засновано је на подацима овог истраживања.

Подаци из овог истраживања намењени су широком кругу корисника из земље и иностранства. Подаци се могу наћи и на сајту Евростата.

Публикација се састоји из три дела. У првом делу су приказани основни резултати истраживања у форми графикана, уз пратеће текстуалне коментаре. Други део садржи табеларне приказе података о просечној годишњој заради, просечној месечној заради, просечној заради по часу и платни јаз између жена и мушкараца. Трећи део садржи методолошка објашњења у којима је приказан циљ истраживања, карактеристике узорка и дефиниције обележја.

Истраживање није спроведено на територији АП Косово и Метохија.

У Београду, 2020.

Директор
Др Миладин Ковачевић

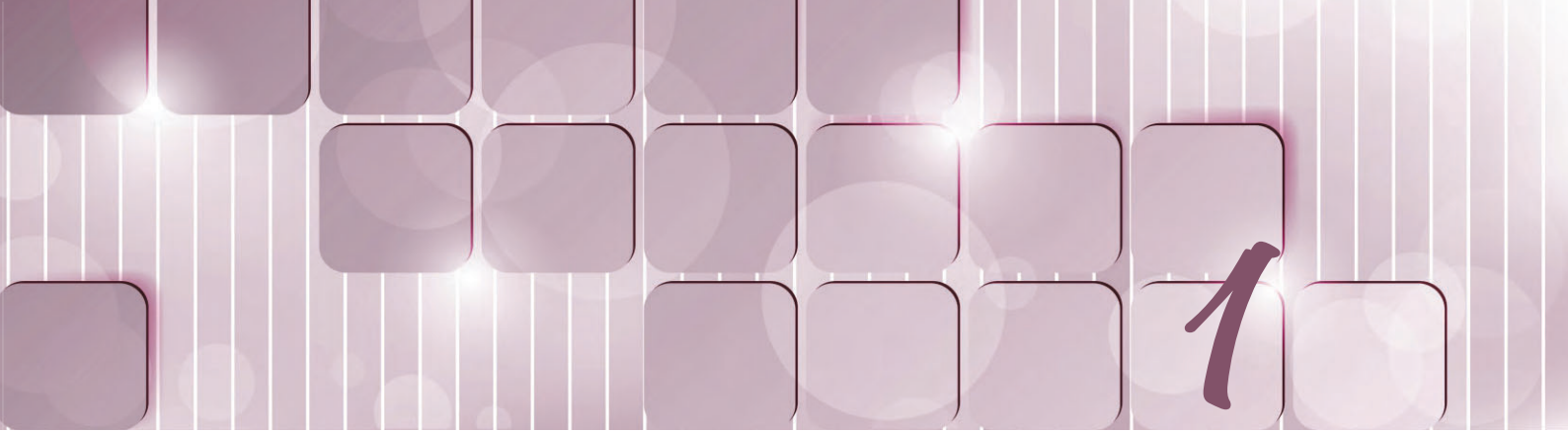
Садржај

Предговор	3
Садржај	5
1. Основни резултати	9
1.1. Општи преглед	11
1.2. Просечна годишња зарада према карактеристикама пословних субјеката.....	13
1.2.1. Зараде према секторима делатности.....	13
1.2.2. Зараде према облику својине	15
1.2.3. Зараде према величини пословног субјекта	16
1.3. Просечна годишња зарада према карактеристикама запослених	17
1.3.1. Зараде према групама занимања	17
1.3.2. Зараде према степену образовања	18
1.3.3. Зараде према старосним групама.....	20
1.3.4. Зараде према дужини стажа у пословном субјекту	21
1.3.5. Зараде према врсти уговора	22
1.4. Дистрибуција зарада	24
1.5. Остали показатељи	25
1.5.1. Бонуси	25
1.5.2. Број дана годишњег одмора	25
1.5.3. Број плаћених часова рада	26
1.6. Платни јаз између жена и мушкараца.....	27
1.7. Међународно поређење	31
1.8. Структура запослених	33
2. Табеларни прикази	37
2.1. Годишње зараде за 2018.	39
2.1.1. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према секторима делатности и полу, 2018.....	39
2.1.2. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према облику својине и полу, 2018.....	40
2.1.3. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према величини пословног субјекта и полу, 2018.	41
2.1.4. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према групама занимања и полу, 2018.....	41
2.1.5. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према степену образовања и полу, 2018.....	42
2.1.6. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према старосним групама и полу, 2018.....	43
2.1.7. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према дужини стажа у пословном субјекту и полу, 2018.	43
2.1.8. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према врсти уговора и полу, 2018.	44
2.2. Месечне зараде за октобар 2018.	45
2.2.1. Просечна месечна зарада према секторима делатности и полу, октобар 2018.	45
2.2.2. Просечна месечна зарада према облику својине и полу, октобар 2018.....	46
2.2.3. Просечна месечна зарада према величини пословног субјекта и полу, октобар 2018.	47

2.2.4. Просечна месечна зарада према групама занимања и полу, октобар 2018.	47
2.2.5. Просечна месечна зарада према степену образовања и полу, октобар 2018.	49
2.2.6. Просечна месечна зарада према старосним групама и полу, октобар 2018.	49
2.2.7. Просечна месечна зарада према дужини стажа у пословном субјекту и полу, октобар 2018.	50
2.2.8. Просечна месечна зарада према врсти уговора и полу, октобар 2018.	51
2.3. Зараде по часу за октобар 2018.	52
2.3.1. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према секторима делатности и полу, октобар 2018.	52
2.3.2. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према облику својине и полу, октобар 2018.	53
2.3.3. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према величини пословног субјекта и полу, октобар 2018.	54
2.3.4. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према групама занимања и полу, октобар 2018.	54
2.3.5. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према степену образовања и полу, октобар 2018.	55
2.3.6. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према старосним групама и полу, октобар 2018.	56
2.3.7. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према дужини стажа у пословном субјекту и полу, октобар 2018.	57
2.3.8. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према врсти уговора и полу, октобар 2018.	57
2.4. Платни јаз између жена и мушкараца, октобар 2018.	58
3. Методолошка објашњења	59
3.1. Циљ истраживања	60
3.2. Извештајне јединице, статистичке јединице	60
3.3. Карактеристике узорка	60
3.3.1. О тачности података	62
3.4. Обухват истраживања	65
3.5. Метод, периодика и извори за прикупљање података	65
3.6. Дефиниције основних обележја	65
3.7. Разлике у односу на податке из Истраживања о зарадама	67
3.8. Класификације које се користе у истраживању	67
Речник статистичких термина	68

Објашњење знакова

- 1) = ознака за напомену у табели/графикону
- 0 = податак је мањи од 0,5 од дате јединице мере
- () = мање прецизна оцена – користити са опрезом
- / = непрецизна оцена – није публикована

Основни резултати

1.1. Општи преглед

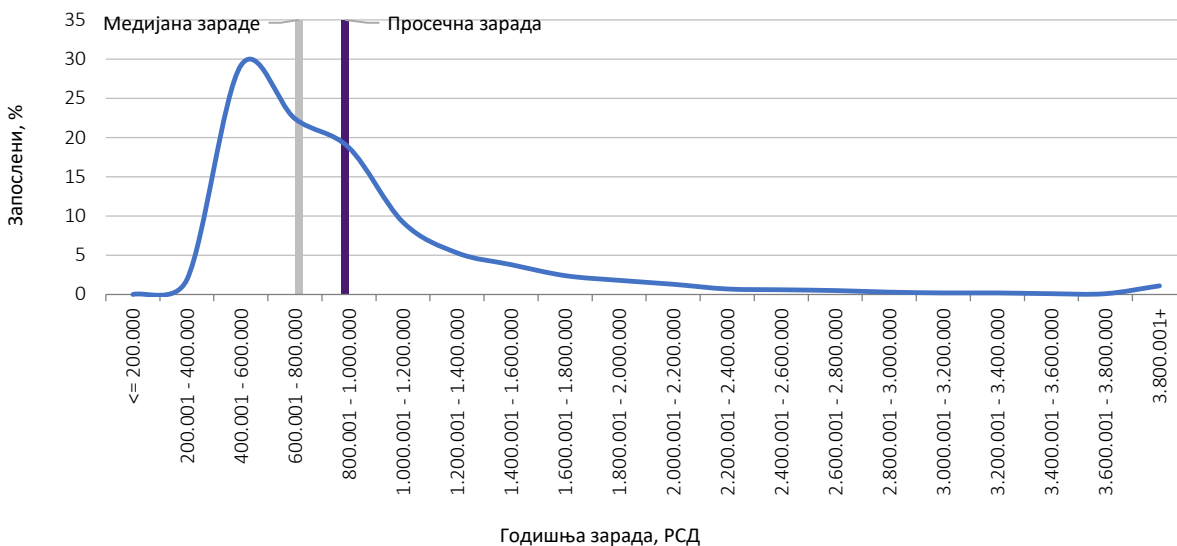
Према резултатима Истраживања о структури зарада за 2018. годину, просечна годишња зарада износила је 963.347 динара, односно 406,04 динара по часу рада.

Медијана годишње зараде износила је 765.225 динара, што представља 79,4% просечне годишње зараде. Дакле, половина од укупног броја запослених је остварила годишњу зараду мању од 765.225 динара, док је друга половина запослених зарадила више од тог износа.

Напомена: Подаци приказани у овој публикацији односе се на зараде са припадајућим порезом и доприносима (брuto износ).

Највећи део запослених (29,2%) остварио је годишњу зараду у интервалу од 400.000 до 600.000 динара, док је 22,4% запослених зарадило између 600.000 и 800.000 динара. Годишњу зараду мању од 400.000 динара примило је 2,0% запослених, а већу од 1.400.000 динара 13,2% запослених.

Графикон 1.1. Дистрибуција годишњих зарада, 2018.

Имајући у виду да се у овом истраживању ниским зарадама сматрају зараде мање или једнаке 2/3 медијалне зараде по часу, удео запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених износи 17,86%. Другим речима, готово петина запослених је остварила зараду мању од 224 динара по часу.

Према подацима овог истраживања постоји позитивна корелација између висине зараде и степена образовања. Наиме, запослени са највишим нивоом образовања зарадили су 2,1 пут више од оних са најнижим нивоом образовања (без школе, са непотпуном или завршеном основном школом), односно 1,7 пута више од запослених са средњим степеном образовања.

Поред образовања, на висину зараде значајно утичу године старости и године стажа, као и величина пословног субјекта у којем запослени раде. Тако су запослени старији од 60 година зарадили за 30,1% више од најмлађих запослених (од 15 до 29 година). Сличан реципроцитет важи код зарада према величини пословног субјекта, где су запослени у великим пословним субјектима (са више од 1000 запослених) остварили за 47,3% вишу зараду од оних који су запослени у пословним субјектима са 10 до 49 запослених.

Да запослени са вишим степеном образовања зарађују више, потврђују и подаци о просечним зарадама по занимањима. Поред очекивано највише зараде у групи занимања Руководиоци (директори), функционери и законодавци (за 72,6% већа од укупног просека), занимљиво је да су запослени из групе занимања Стручњаци и уметници зарадили готово двоструко више од запослених у услужним и трговачким занимањима. Зараде административних службеника, као и руковаца машинама и постројењима, монтера и возача, биле су најприближније укупном просеку.

Делатност пословног субјекта у великој мери одређује висину зараде. Највиша просечна годишња зарада остварена је у сектору Финансијске делатности и делатност осигурања (1.736.696 динара, што је за 80,3% више од

укупног просека), као и у делатностима Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром (1.578.218 динара) и Информисање и комуникације (1.455.540 динара). Зарада запослених у образовању била је упола нижа (за 47,9%) од зараде у најплаћенијој делатности (Финансијске делатности и делатност осигурања).

Висина просечне зараде значајно варира у зависности од тога да ли је лице запослено на неодређено или одређено време или по основу уговора о обављању привремених и повремених послова. Лица запослена на неодређено време примила су највишу просечну годишњу зараду, у износу од 1.007.851 динар, што је за 60,4% више од зараде запослених на привременим и повременим пословима, а за 36,9% више од зараде запослених на одређено време.

Платни јаз између жена и мушкараца износио је 8,8%. Другим речима, жене су биле мање плаћене од мушкараца за 8,8%.

Бонуси (квартални и годишњи) су исплаћени готово једној петини од укупног броја запослених. Бонуси су у просеку износили 18.031 динар, што представља 1,9% просечне годишње зараде.

Запослени су, у просеку, имали право на 25 дана годишњег одмора, при чему су запослени у приватној својини имали право на 22 дана, а у државној својини на 29 дана годишњег одмора.

Просечан број плаћених часова рада за октобар 2018. године износио је 184.

Табела 1.1. Основни резултати Истраживања о структури зарада за 2018. годину

	Укупно	Мушкарци	Жене
Просечна годишња зарада, РСД	963.347	1.007.783	916.943
Медијана годишње зараде, РСД	765.225	778.637	751.691
Просечни бонуси, РСД	18.031	21.315	14.601
Просечан број плаћених часова рада	184	185	183
Просечна зарада по часу, РСД	406,04	424,26	386,90
Медијана зараде по часу, РСД	335,34	339,61	330,41
Платни јаз између жена и мушкараца,%	8,8	-	-
Учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених ¹⁾ , %	17,86	17,77	17,97

¹⁾ Под запосленима са ниском зарадом сматрају се лица која зарађују мање или једнако 2/3 медијане зараде по часу.

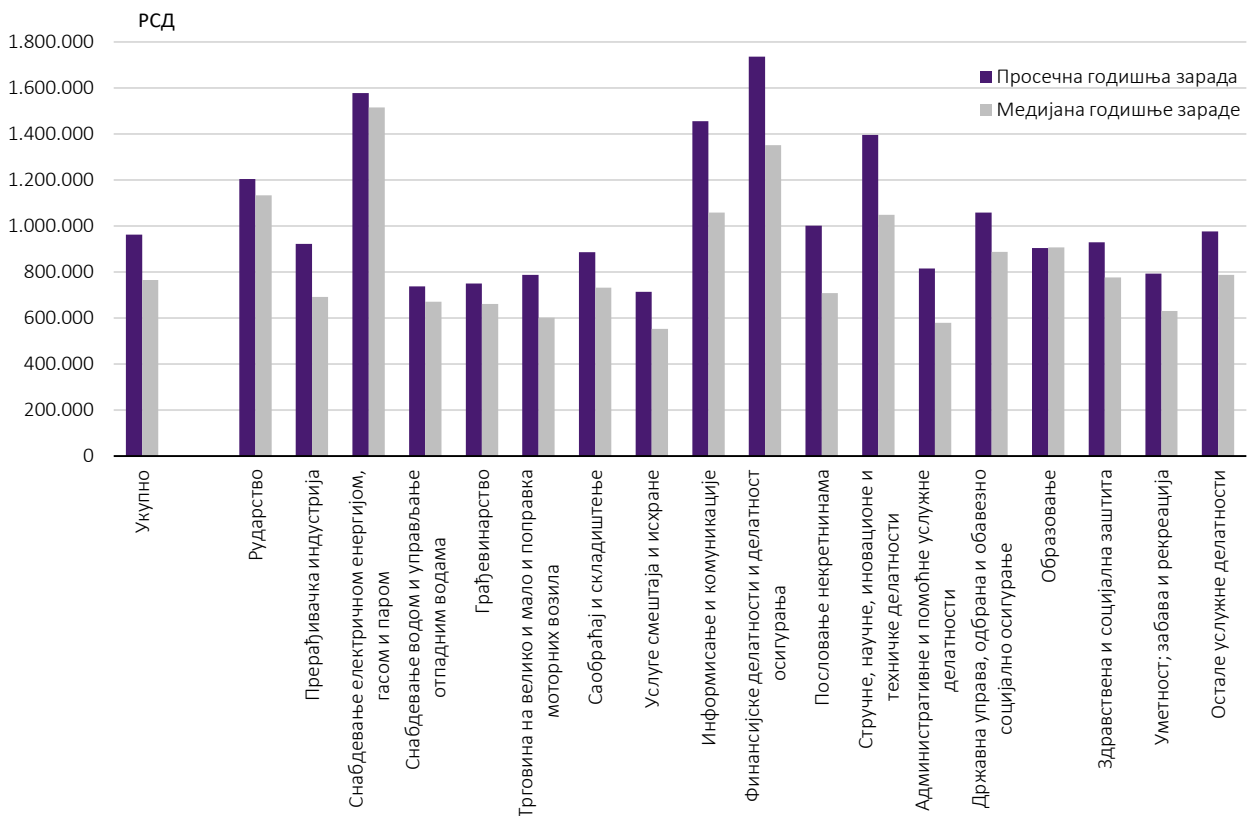
1.2. Просечна годишња зарада према карактеристикама пословних субјеката

1.2.1. Зараде према секторима делатности

Највиша просечна годишња зарада (у даљем тексту: просечна зарада) остварена је у сектору Финансијске делатности и делатност осигурања (1.736.696 динара), што је за чак 80,3% више од укупног просека, док је најнижа просечна зарада остварена у сектору делатности Услуге смештаја и исхране (714.418 динара), што је за 25,8% мање од укупног просека.

Медијана годишње зараде (у даљем тексту: медијана зараде) износила је 765.225 динара, што је за 20,6% мање од просечне зараде (963.347 динара). Највећа разлика између медијане зараде и просечне зараде забележена је у секторима делатности Пословање некретнинама (медијана је 708.160 динара, а просечна зарада је 1.002.249 динара) и Административне и помоћне услужне делатности (медијана је 579.099 динара, а просечна зарада је 814.886 динара), где је медијана износила око 71% од просека, што значи да је у овим секторима медијана зараде за око 29% мања од просечне зараде. Најмања разлика забележена је у делатности Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром, где је медијана зараде износила 1.516.103 динара, што је за свега 3,9% мање од просечне зараде. Медијана зараде била је већа од просечне зараде (за 0,3%) само у делатности образовања, и износила је 907.594 динара.

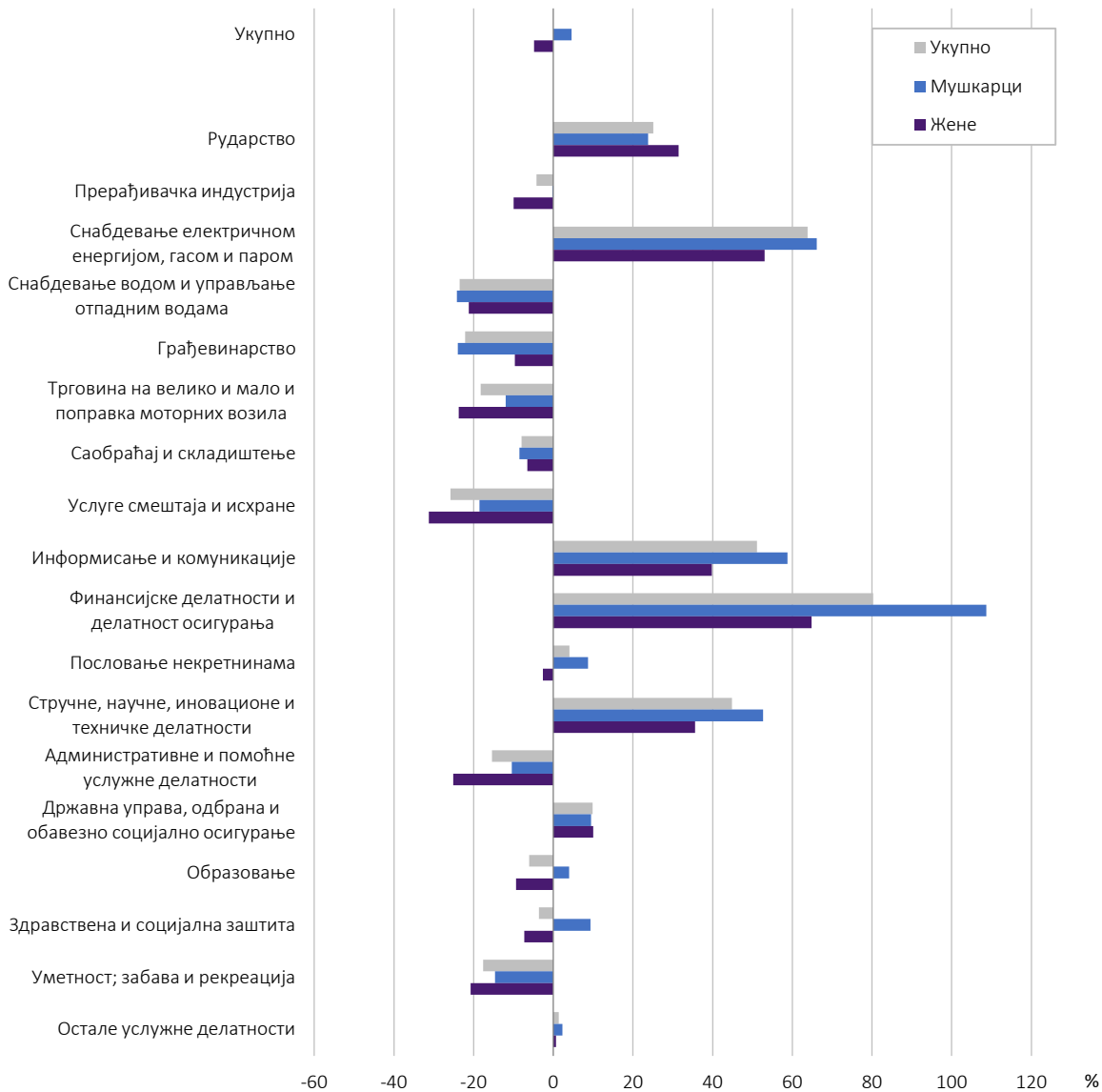
Графикон 1.2. Просечна годишња зарада и медијана годишње зараде према секторима делатности, 2018.

У већини делатности мушкарци су зарађивали више, с тим да је разлика између просечне зараде мушкараца и жена била највећа у сектору Финансијске делатности и делатност осигурања, где су мушкарци (2.010.574 динара) остварили за 26,6% већу просечну зараду од жена (1.587.638 динара).

С друге стране, у секторима делатности Грађевинарство, Рударство, Снабдевање водом и управљање отпадним водама, Саобраћај и складиштење и Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање, жене су оствариле већу просечну зараду. На пример, у сектору Грађевинарство жене су биле за 18,8% боље плаћене од мушкараца (732.748 динара мушкарци и 870.503 динара жене).

Графикон 1.3. Одступање просечне годишње зараде према секторима делатности и полу, од укупног просека, 2018.

Напомена: Детаљнији подаци о зарадама према секторима делатности доступни су у табели 2.1.1, на страни 39.

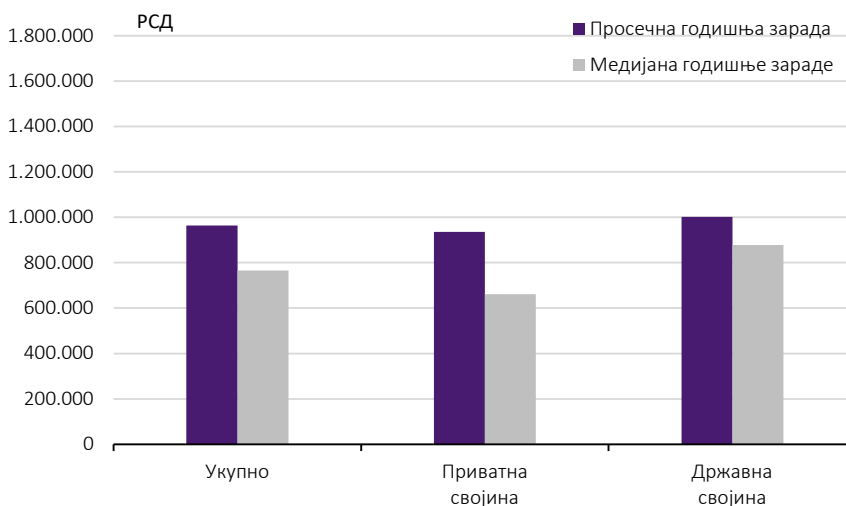
1.2.2. Зараде према облику својине

У овом истраживању разврставање пословних субјеката на приватну и државну својину извршено је на основу претежне структуре власништва. Уколико је учешће приватног капитала у пословном субјекту веће од 50%, сматра се да је пословни субјекат у приватној својини, а уколико је учешће приватног капитала мање од 50%, сматра се да је пословни субјекат у државној својини.

Просечна зарада запослених у пословним субјектима у приватној својини износила је 935.014 динара, што је за око 6% мање од просечне зараде запослених у пословним субјектима у државном власништву. С друге стране, просечна зарада запослених у пословним субјектима у државној својини била је за 3,9% већа од укупног просека.

Медијана зараде била је мања од просечне зараде и у приватном и у државном власништву. У пословним субјектима у приватној својини медијана је износила 660.753 динара, што је за 29,3% мање од просечне зараде у приватној својини, док је код пословних субјеката у државној својини медијана зараде износила 877.592 динара, што је за 12,3% мање од просека у државној својини.

Графикон 1.4. Просечна годишња зарада и медијана годишње зараде према облику својине, 2018.

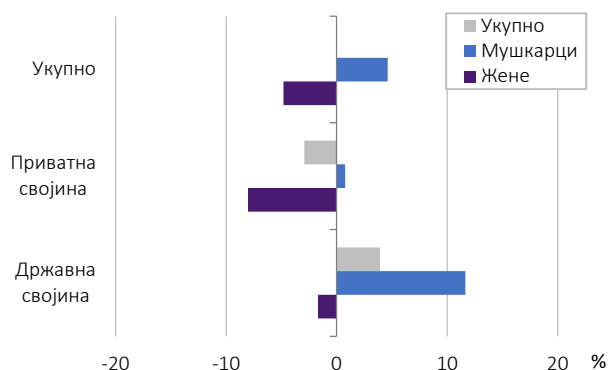

Просечна зарада мушкараца била је већа од просечне зараде жена, независно од облика својине пословног субјекта у ком запослени раде. У пословним субјектима у приватној својини просечна зарада мушкараца била је за 9,6% већа од просечне зараде жена, док је у државној својини та разлика већа и износи 13,6% у корист мушкараца.

Табела 1.2. Просечна годишња зарада према облику својине и полу, 2018.

	Укупно	Мушкарци	Жене
Укупно	963.347	1.007.783	916.943
Приватна својина	935.014	970.765	886.023
Државна својина	1.001.140	1.075.584	946.999

Графикон 1.5. Одступање просечне годишње зараде према облику својине и полу, од укупног просека, 2018.

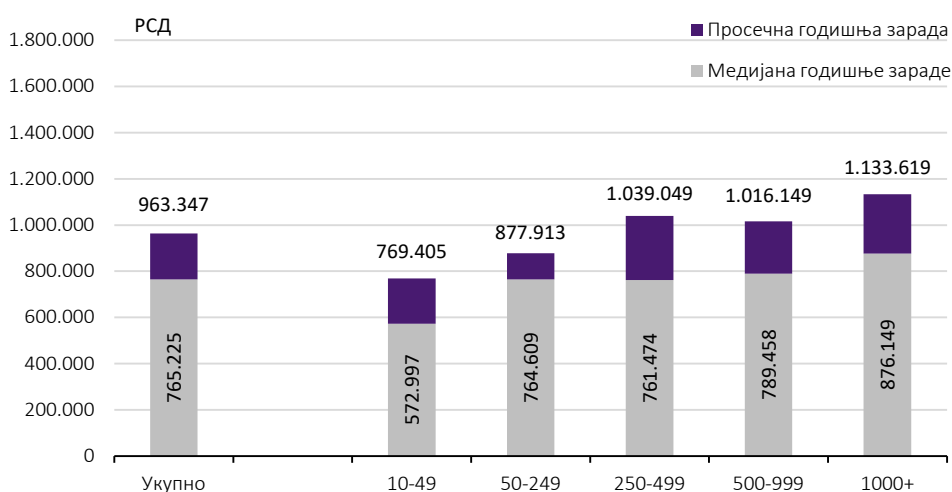
Напомена: Детаљнији подаци о зарадама према облику својине доступни су у табели 2.1.2, на страни 40.

1.2.3. Зараде према величини пословног субјекта

Подаци из овог истраживања указују на позитивну корелацију између висине просечне зараде и величине пословног субјекта у којем запослени ради. Наиме, просечна зарада у пословним субјектима са 1000 и више запослених (1.133.619 динара) била је за 47,3% већа од просечне зараде у пословним субјектима који запошљавају између 10 и 49 запослених (769.405 динара).

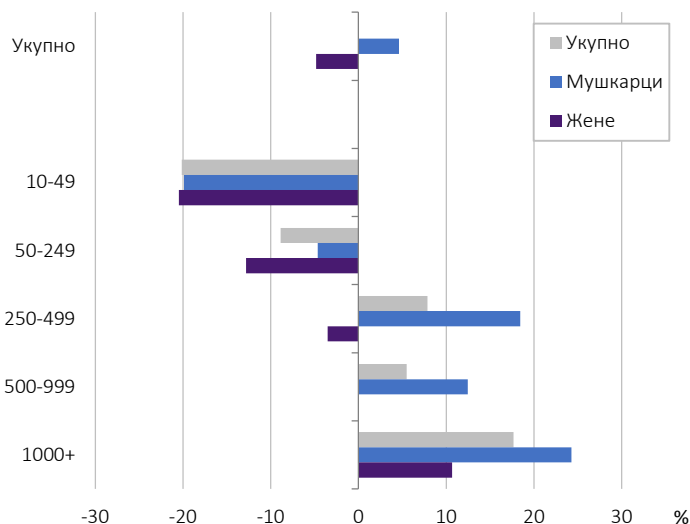
Медијана зараде била је испод просечне зараде у свим величинским категоријама пословних субјеката. Најмање одступање медијане од просечне зараде (12,9%) забележено је код пословних субјеката који запошљавају између 50 и 249 запослених. У пословним субјектима који запошљавају између 250 и 499 запослених, медијана зараде је износила 761.474 динара, односно 73,3% од просечне зараде, што је представљало и највеће одступање медијане од просека (26,7%).

Графикон 1.6. Просечна годишња зарада и медијана годишње зараде према величини пословног субјекта, 2018.

Мушкарци су остварили већу просечну зараду од жена у свим величинским категоријама пословних субјеката. Највећа разлика између просечних зарада мушкараца и жена забележена је код пословних субјеката у категорији 250–499 запослених, где је просечна зарада мушкараца (1.141.115 динара) била за 22,8% већа од просечне зараде жена (929.580 динара). У пословним субјектима који запошљавају између 10 и 49 запослених разлика у просечним зарадама мушкараца и жена је незнатна, свега 0,7% у корист мушкараца.

Графикон 1.7. Одступање просечне годишње зараде према величини пословног субјекта и полу, од укупног просека, 2018.

Напомена: Детаљнији подаци о зарадама према величини пословног субјекта доступни су у табели 2.1.3, на страни 41.

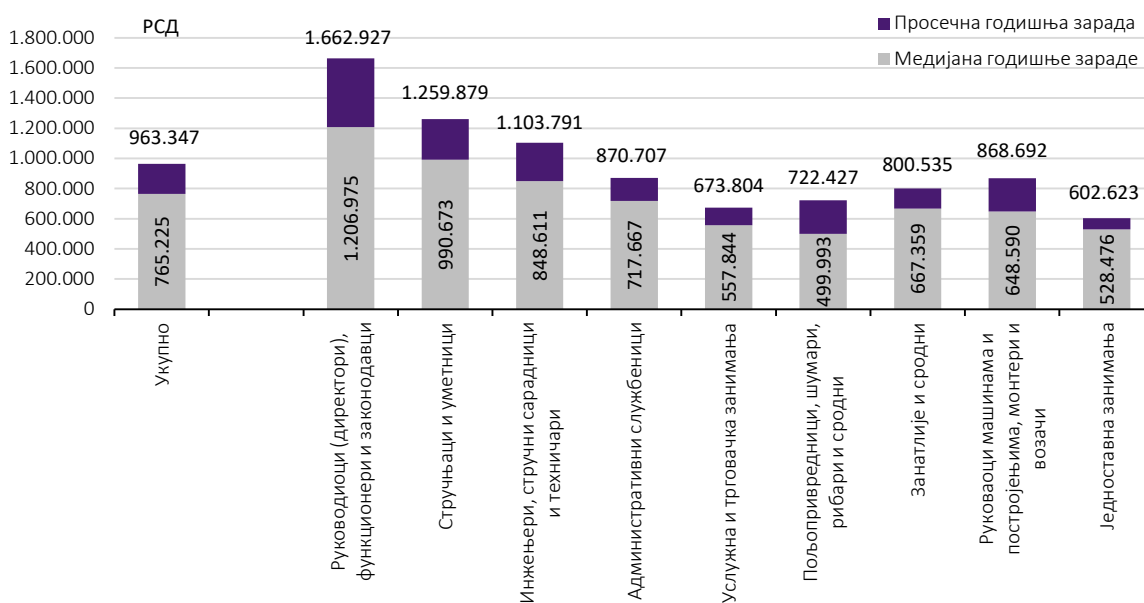
1.3. Просечна годишња зарада према карактеристикама запослених

1.3.1. Зараде према групама занимања⁴

Посматрајући зараде према групама занимања, највишу просечну зараду, за 72,6% већу од укупног просека, остварили су руководиоци (директори), функционери и законодавци (1.662.927 динара). Затим следе стручњаци и уметници (1.259.879 динара) и инжењери, стручни сарадници и техничари (1.103.791 динар). Стручњаци и уметници зарадили су у просеку за 14,1% више од инжењера, стручних сарадника и техничара. Запослени из групе једноставних занимања, као и запослени са услужним и трговачким занимањима, остварили су најнижу просечну зараду, за 37,4%, односно 30,1% мању од укупног просека (602.623 динара, односно 673.804 динара, респективно). Просечна зарада административних службеника, као и руковалаца машинама и постројењима, монтера и возача, била је за 9,6%, односно за 9,8% мања од укупног просека.

Однос између медијане и просечне зараде разликује се у зависности од група занимања. Код пољопривредника, шумара, рибара и сродних медијана зараде (499.993 динара) највише је одступала од просека (за 30,8% мања од просечне зараде), док је код запослених са једноставним занимањима то одступање најмање (за 12,3% мања од просечне зараде).

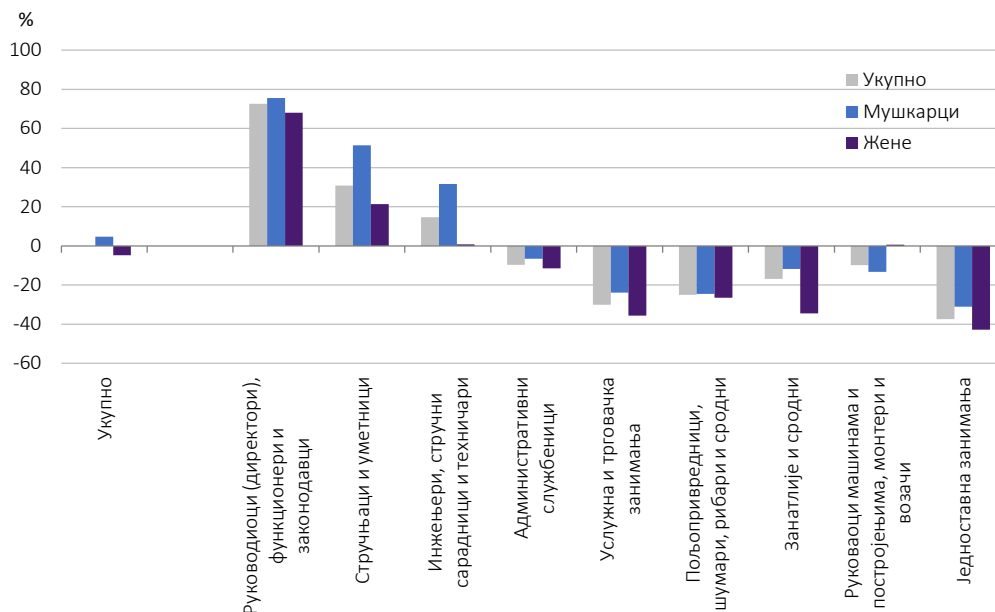
Графикон 1.8. Просечна годишња зарада и медијана годишње зараде према групама занимања, 2018.

Иако мушкарци, генерално, зарађују више од жена, та разлика значајно варира у зависности од групе занимања. Најмања разлика између просечне зараде мушкараца и жена забележена је у групи Пољопривредници, шумари, рибари и сродни, где су жене у просеку зарадиле 708.803 динара, а мушкарци свега 2,6% више од тога (727.299 динара). Највећа разлика између просечне зараде мушкараца и жена забележена је код групе занимања Занатлије и сродни. Жене из ове групе занимања оствариле су просечну зараду у износу од 631.825 динара, што је за 25,7% мање од просечне зараде мушкараца, која је износила 850.460 динара. Овај јаз је сличан и код инжењера, стручних сарадника и техничара, где је просечна зарада жена (970.154 динара) за 23,4% мања од просечне зараде мушкараца (1.267.290 динара).

⁴ Приликом тумачења података за групу занимања Пољопривредници, шумари, рибари и сродни, треба имати у виду да овим истраживањем није обухваћен сектор делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство. Дакле, обухват ове групе занимања је прилично ограничен и нетипичан, јер се може очекивати да та група занимања буде најприсутнија у сектору делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство.

Графикон 1.9. Одступање просечне годишње зараде према групама занимања и полу, од укупног просека, 2018.

Напомена: Детаљнији подаци о зарадама према групама занимања доступни су у табели 2.1.4, на страни 41.

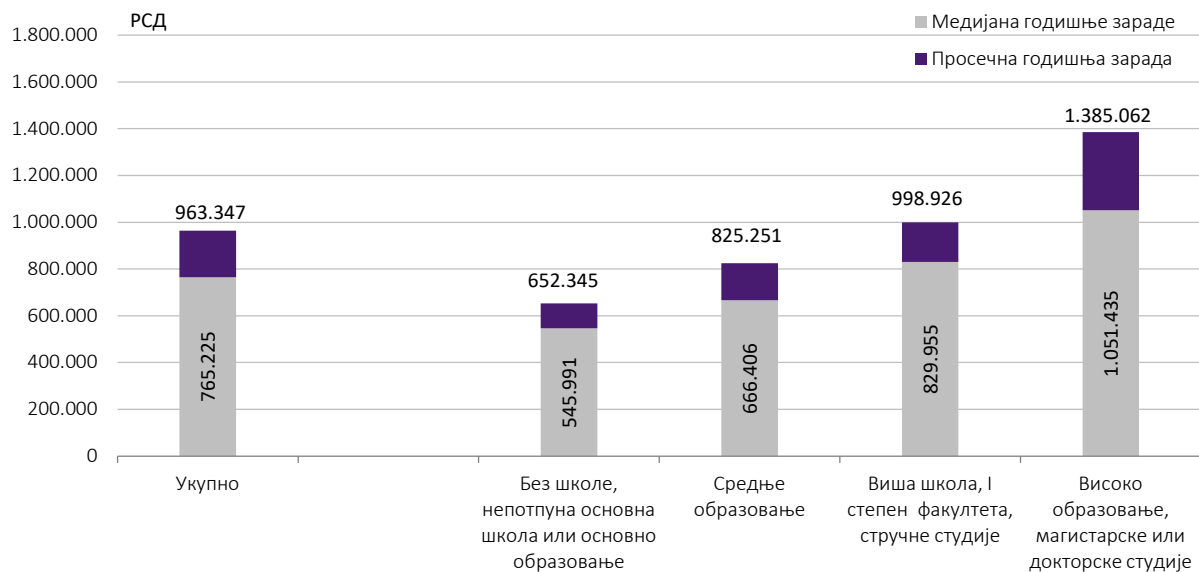
1.3.2. Зараде према степену образовања

Према подацима овог истраживања, виши степен образовања подразумева и вишу зараду. Сходно томе, највишу просечну зараду, у износу од 1.385.062 динара, остварили су запослени са високим образовањем, магистри или доктори наука. Запослени без школе, са непотпуном основном школом или са основним образовањем остварили су најнижу просечну зараду, свега 652.345 динара, што представља 47,1% од просечне зараде запослених са највишим степеном образовања. Запослени са средњим нивоом образовања зарадили су, у просеку, 59,6% од просечне зараде запослених са високим образовањем, магистарским или докторским студијама.

Просечна зарада запослених са високим образовањем, магистарским или докторским студијама била је за 43,8% већа од укупног просека. Такође, изнад укупног просека, за 3,7%, била је и просечна зарада запослених са вишом школом, првим степеном факултета или стручним студијама. Просечна зарада запослених без школе, са непотпуном основном школом или са основним образовањем била је за 32,3% мања од укупног просека.

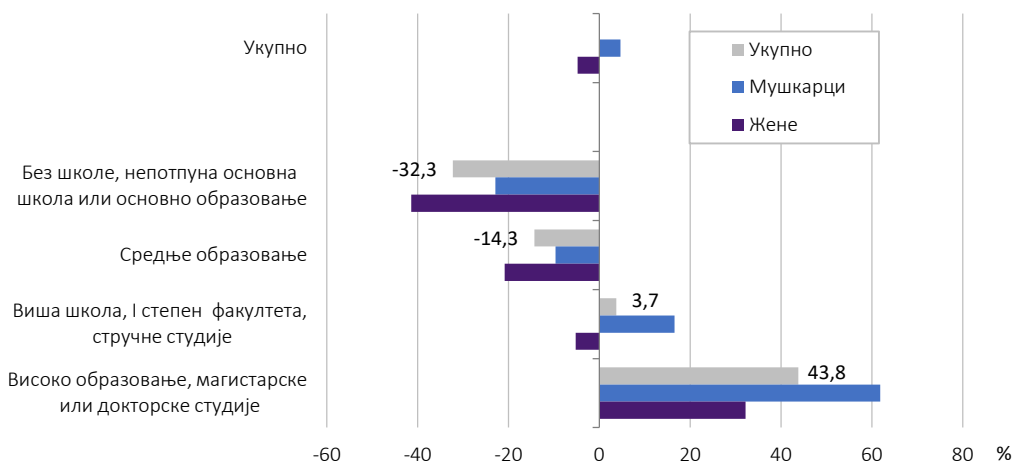
Медијана зараде је за око 16–19% била мања од просечне зараде запослених код прве три категорије образовања, док је поменуто одступање најизраженије (24,1%) код запослених са високим образовањем, магистарским или докторским студијама, где је медијана зараде износила 1.051.435 динара.

Графикон 1.10. Просечна годишња зарада и медијана годишње зараде према степену образовања, 2018.

Мушкарци су остварили вишу просечну зараду од жена у свим категоријама образовања. Ипак, најмања разлика између зарада забележена је код запослених са средњим образовањем, где су жене (762.453 динара) у просеку оствариле за 12,4% мању зараду од мушкараца (870.225 динара). Највећа разлика између зарада мушкараца и жена забележена је у категорији запослених без школе, са непотпуном основном школом или са основним образовањем, где су мушкарци, у просеку, зарадили 742.686 динара, а жене за 24,0% мање (564.452 динара), на нивоу целе године.

Графикон 1.11. Одступање просечне годишње зараде према степену образовања и полу, од укупног просека, 2018.

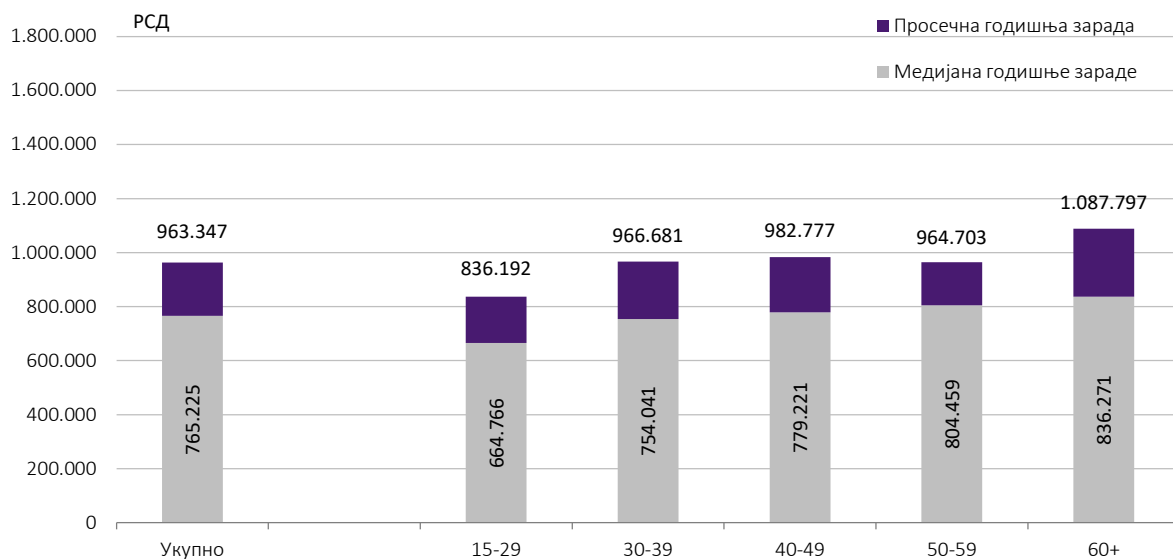
Напомена: Детаљнији подаци о зарадама према степену образовања доступни су у табели 2.1.5, на страни 42.

1.3.3. Зараде према старосним групама

Просечна зарада је у позитивној корелацији са годинама старости. Запослени са 60 и више година старости остварили су највишу просечну зараду (1.087.797 динара), за 12,9% већу од укупног просека, док је просечна зарада запослених старости између 15 и 29 година нижа за 13,2% од укупног просека и износила је 836.192 динара. Просечна зарада запослених старости 15–29 година износила је нешто више од 3/4 просечне зараде запослених са 60 и више година старости.

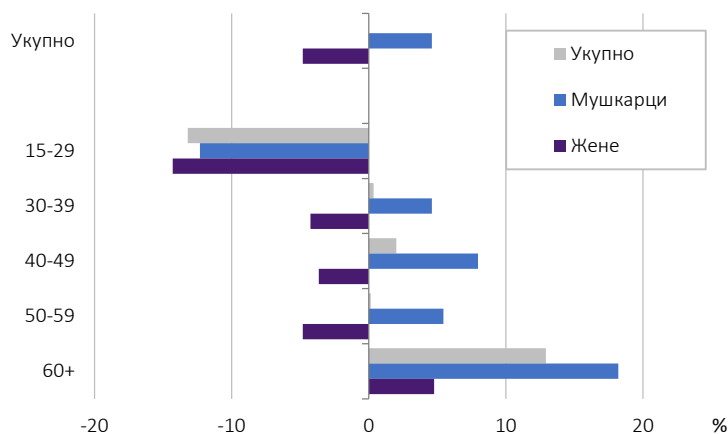
Медијана зараде била је мања од просечне зараде у свим старосним групама. Најмање одступање медијане од просечне зараде забележено је код запослених старости 50–59 година, где је медијана зараде износила 804.459 динара, односно за 16,6% мање од просека. Код запослених са 60 и више година старости, медијана зараде је износила 836.271 динар, што је за 23,1% мање од просечне зараде.

Графикон 1.12. Просечна годишња зарада и медијана годишње зараде према старосним групама, 2018.

Просечна зарада мушкараца била је већа од просечне зараде жена у свим старосним групама. Највећа разлика у просечној заради мушкараца и жена, за 12,8% у корист мушкараца, забележена је код запослених са 60 и више година старости.

Графикон 1.13. Одступање просечне годишње зараде према старосним групама и полу, од укупног просека, 2018.

Напомена: Детаљнији подаци о зарадама према старосним групама доступни су у табели 2.1.6, на страни 43.

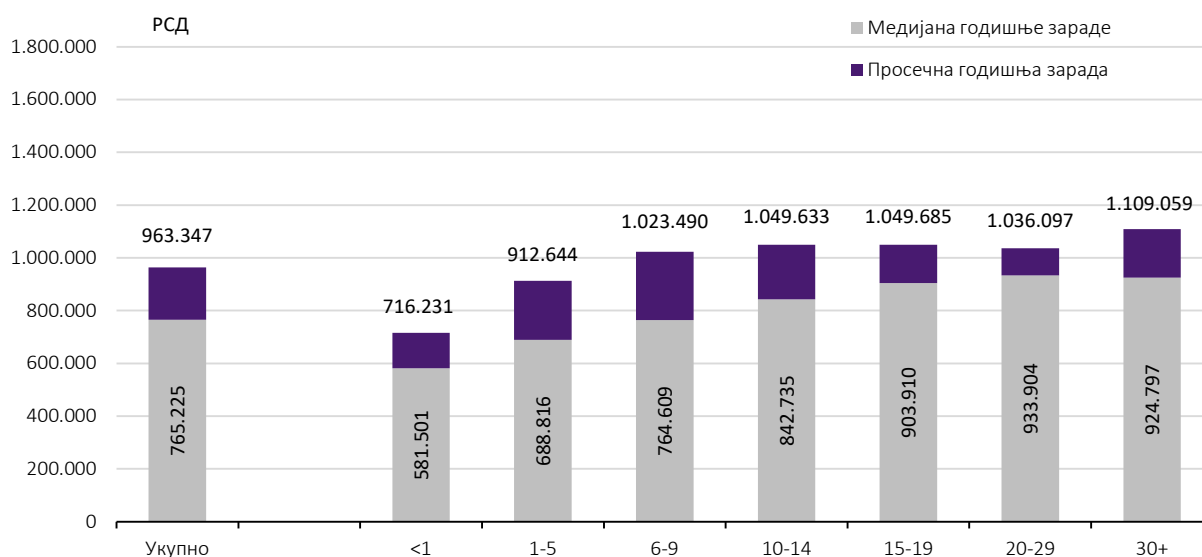
1.3.4. Зараде према дужини стажа у пословном субјекту

Висина просечне зараде је у позитивној корелацији са дужином стажа запослених у пословном субјекту. Тако су највишу просечну зараду остварила запослена лица са 30 и више година стажа, у износу од 1.109.059 динара. Запослени са мање од годину дана стажа примили су, у просеку, најнижу зараду, у износу од 716.231 динар, као и запослени са стажом 1–5 година, чија је просечна зарада износила 912.644 динара.

Просечна зарада запослених са 30 и више година стажа у пословном субјекту била је за 15,1% већа од укупног просека, док је просечна зарада запослених са дужином стажа 0–1 и 1–5 година била мања од укупног просека за 25,7%, односно 5,3%, респективно.

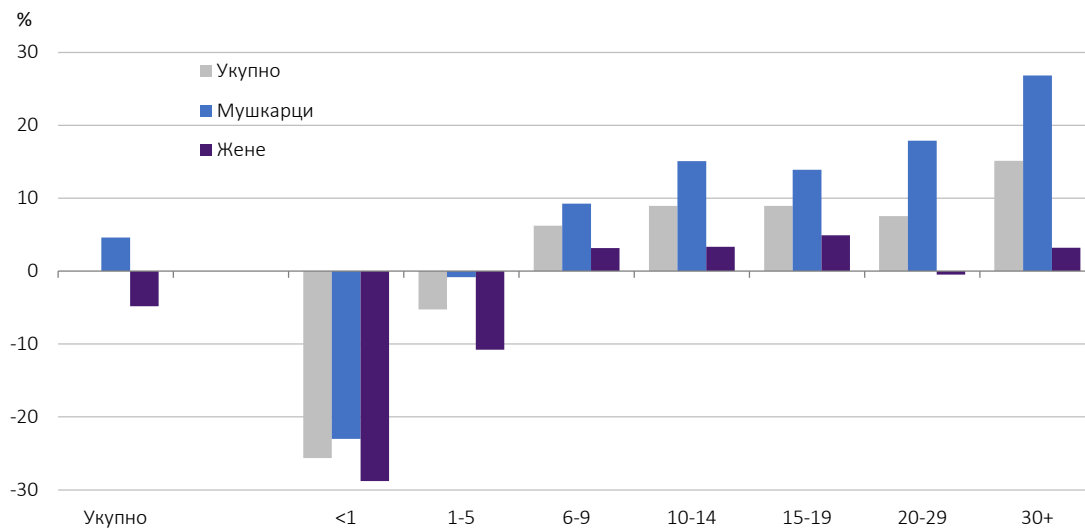
Медијана зараде запослених са стажом између 6 и 9 година (764.609 динара) била је за 25,3% мања од просечне зараде, што представља највеће одступање медијане од просека. Најмање одступање (9,9%) регистровано је у категорији запослених са стажом 20–29 година, где је медијана зараде износила 933.904 динара.

Графикон 1.14. Просечна годишња зарада и медијана годишње зараде према дужини стажа у пословном субјекту, 2018.

Просечне зараде мушкараца и жена најмање се разликују код запослених са стажом између 6 и 9 година, где су мушкарци, у просеку, зарадили 1.052.690 динара, што је за 5,9% више од просечне зараде жена (994.005 динара). Највећа разлика између зарада мушкараца и жена забележена је код запослених са 30 и више година стажа, где су мушкарци остварили просечну зараду од 1.221.728 динара, док су жене са истом дужином стажа оствариле за 18,6% мању просечну зараду (994.245 динара).

Графикон 1.15. Одступање просечне годишње зараде према дужини стажа у пословном субјекту и полу, од укупног просека, 2018.

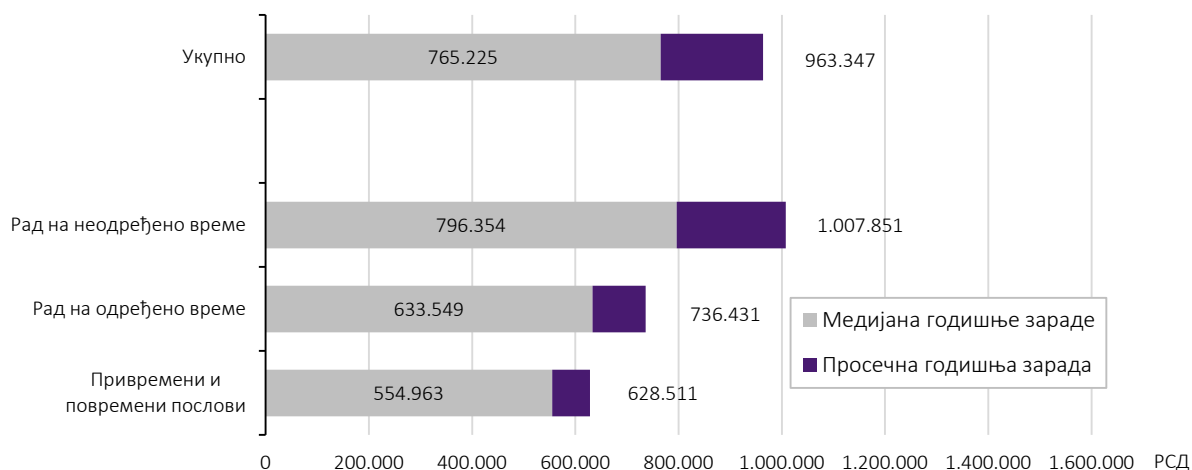
Напомена: Детаљнији подаци о зарадама према дужини стажа у пословном субјекту доступни су у табели 2.1.7, на страни 43.

1.3.5. Зараде према врсти уговора

Висина просечне зараде значајно варира у зависности од тога да ли је лице запослено на неодређено или одређено време или по основу уговора о обављању привремених и повремених послова. Лица запослена на неодређено време примила су највишу просечну зараду, у износу од 1.007.851 динар, што је за 4,6% више од укупног просека. Најнижа просечна зарада (628.511 динара), за 34,8% мања од укупног просека, исплаћена је запосленима по основу уговора о привременим и повременим пословима, док је просечна зарада запослених на одређено време била за 23,6% мања од укупног просека.

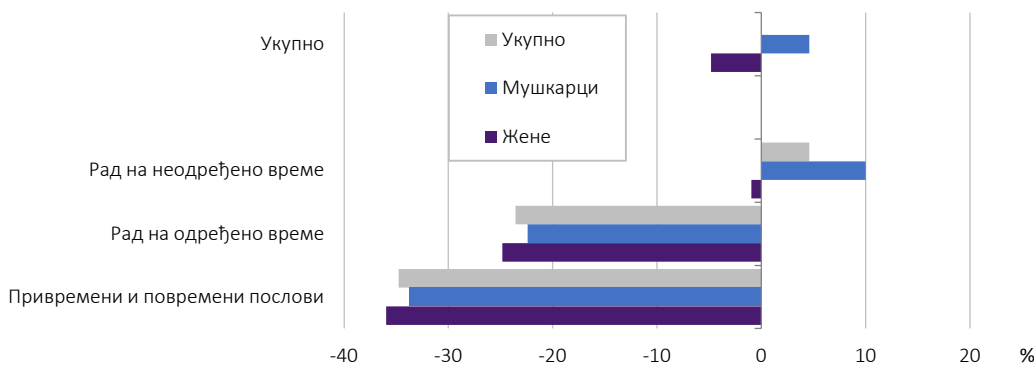
Медијана зараде запослених на неодређено време износила је 796.354 динара, што је за 21,0% мање од просечне зараде. Најмање одступање медијане од просека уочено је код запослених по основу уговора о привременим и повременим пословима, где је медијана за 11,7% мања од просечне зараде.

Графикон 1.16. Просечна годишња зарада и медијана годишње зараде према врсти уговора, 2018.

Најмања разлика између зарада мушкараца и жена (3,2% у корист мушкараца) забележена је у категорији запослених на одређено време, где су мушкарци остварили просечну зараду од 747.688 динара, а жене 724.334 динара, на годишњем нивоу. Највећа разлика између зарада мушкараца и жена (11,1% у корист мушкараца) забележена је у категорији запослених на неодређено време, где су мушкарци остварили просечну зараду од 1.059.613 динара, а жене 954.141 динар. Мушкарци запослени по основу уговора о привременим и повременим пословима остварили су просечну зараду у износу од 638.568 динара, за 3,5% већу од просечне зараде жена (617.016 динара).

Графикон 1.17. Одступање просечне годишње зараде према врсти уговора и полу, од укупног просека, 2018.

Напомена: Детаљнији подаци о зарадама према врсти уговора доступни су у табели 2.1.8, на страни 44.

1.4. Дистрибуција зарада

Медијана зараде износила је 79,4% од просечне зараде за 2018. годину.

На графикону 1.18 приказана је расподела зарада по полу. Расподела зарада је евидентно асиметрична удесно, што значи да већи број запослених има зараду испод укупног просека, док је веома мали број запослених са изразито високом зарадом. На овакву расподелу указује и чињеница да је медијана зараде мања од просечне зараде.

Графикон јасно приказује и однос висине зарада жена и мушкараца. На основу тога што је график функције густине расподеле зарада за жене изнад оног за мушкарце за вредности које су ниже од просечне зараде, може се закључити да процентуално има више жена него мушкараца са зарадом нижом од просечне.

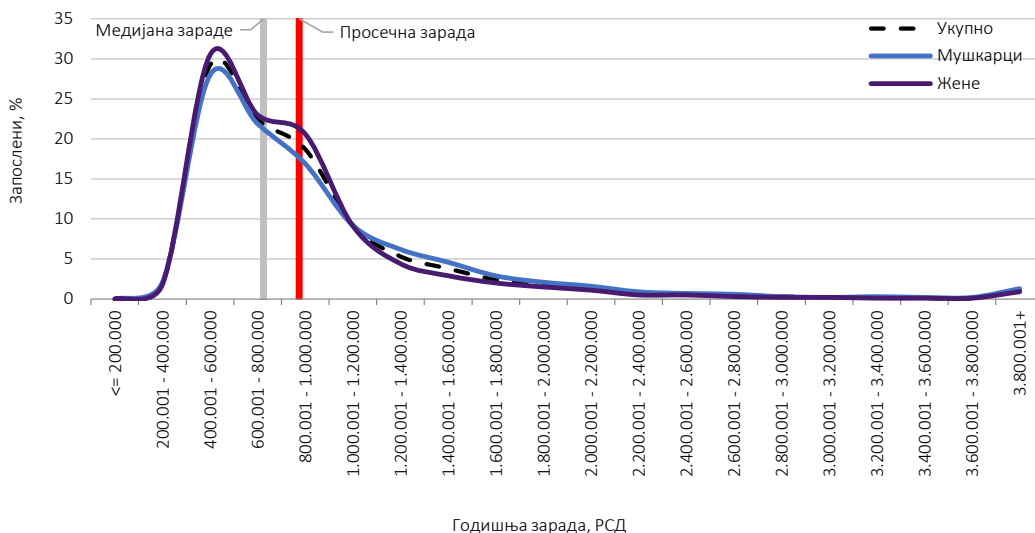
Због асиметричне дистрибуције зарада, као бољи показатељ средње вредности користи се медијана, која је мање осетљива на присуство екстремних вредности у односу на просек.

Највећи део запослених (29,2%) примио је зараду између 400.000 и 600.000 динара, док је 22,4% запослених остварило зараду у интервалу од 600.000 до 800.000 динара. Медијана зараде је износила 765.225 динара и мања је од просечне зараде (963.347 динара) за 20,6%.

Релативне разлике у зарадама могу се измерити уколико се рангира укупан број запослених према висини зараде у растућем низу и подели у десет група, при чему свака децилна група садржи 10% запослених. Пети децил представља медијалну вредност, што значи да је 50% запослених примило зараду мању од медијане, а 50% запослених већу од медијане.

Зараду мању од 452.200 динара (вредност првог децила) примило је 10% најмање плаћених запослених, док је зараду већу од 1.562.395 динара (вредност деветог децила) примило 10% најбоље плаћених запослених. Однос деветог и првог децила износи 3,5, што значи да су зараде најбоље плаћених запослених (из девете децилне групе) 3,5 пута веће од зарада најмање плаћених запослених (из прве децилне групе).

Графикон 1.18. Дистрибуција годишњих зарада по полу, 2018.

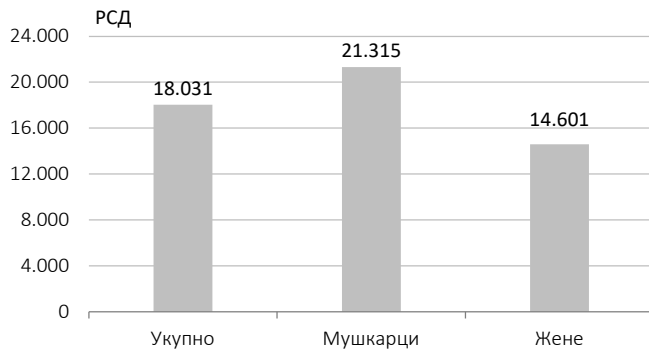
Табела 1.3. Годишња зарада по децилима, 2018.

Децили	1. децил	2. децил	3. децил	4. децил	5. децил	6. децил	7. децил	8. децил	9. децил
Годишња зарада, РСД	452.200	515.909	590.324	674.519	765.225	865.588	973.516	1.155.092	1.562.395

1.5. Остали показатељи

1.5.1. Бонуси

Графикон 1.19. Просечни бонуси по полу, 2018.

Бонуси остварени у 2018. години у просеку су износили 18.031 динар, и учествовали су у просечној заради са 1,9%. Удео запослених који су остварили бонусе био је 17,4% од укупног броја запослених лица.

Просечни бонуси мушкараца износили су 21.315 динара, што је за 46,0% више од бонуса које су оствариле жене (14.601 динар). Учешће бонуса у просечној заради мушкараца износило је 2,1%, док је учешће у просечној заради жена износило 1,6%.

1.5.2. Број дана годишњег одмора

У 2018. години запослени су у просеку имали право на 25 дана годишњег одмора. Највећи просечан број дана годишњег одмора забележен је у сектору делатности Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром, где су запослени имали право на 33 дана годишњег одмора. Најмањи просечан број дана годишњег одмора, 20 дана, имали су запослени у сектору делатности Административне и помоћне услужне делатности.

У погледу својине, запослени у пословним субјектима у приватној својини имали су, у просеку, 22 дана годишњег одмора, што је за три дана мање од укупног просека. У пословним субјектима у државној својини, запослени су, у просеку, имали 29 дана годишњег одмора.

У погледу величине пословног субјекта, запослени у пословним субјектима са 50 и више запослених имали су, у просеку, исти или већи број дана годишњег одмора од укупног просека. Просечан број дана годишњег одмора био је најмањи код запослених у пословним субјектима 10–49 запослених и износио је 22 дана.

У погледу занимања, стручњаци и уметници имали су право на највећи број дана годишњег одмора – у просеку 28 дана, што је за три дана више од укупног просека. Запослени са услужним и трговачким занимањима имали су право на најмањи број дана годишњег одмора – у просеку 22 дана.

У погледу образовања, високо образовани, магистри или доктори наука имали су право на највећи број дана годишњег одмора – у просеку 27 дана (два дана више од укупног просека). Најмањи број дана годишњег одмора имали су запослени са средњим образовањем и запослени без школе, са непотпуном основном школом или основним образовањем, у просеку 24 дана годишњег одмора.

Просечан број дана годишњег одмора повећава се са годинама старости, где су запослени старости 15–29 година у просеку имали право на 22 дана одмора, док су запослени са 50 и више година, у просеку, имали 27 дана годишњег одмора.

За разлику од запослених са мање од годину дана стажа у пословном субјекту, који су имали право на 21 дан годишњег одмора, запослени са 30 и више година стажа имали су право на највећи број дана годишњег одмора, и то у просеку 31 дан.

1.5.3. Број плаћених часова рада

Просечан број плаћених часова рада за октобар 2018. године износио је 184. Од укупног броја часова, запослени су у просеку имали три часа плаћеног прековременог рада, за које су у просеку били плаћени 1.146 динара. Мушкарци су у просеку имали 185 плаћених часова рада, а жене 183 часа.

Број плаћених часова рада, у зависности од облика својине пословних субјеката, није се разликовао од укупног просека. Мушкарци, као и жене, у пословним субјектима у приватној својини имали су у просеку 184 плаћена часа рада. У пословним субјектима у државној својини просечан број плаћених часова износио је 185 код мушкараца и 183 часа код жена.

У пословним субјектима са 250 и више запослених, број плаћених часова рада био је изнад укупног просека. Запослени у пословним субјектима 250–499 запослених и са 1000 и више запослених имали су, у просеку, 185 плаћених часова рада, док је у пословним субјектима са 500-999 запослених број плаћених часова износио 186. Најмањи просечан број плаћених часова рада имали су запослени из пословних субјеката са мање од 50 запослених (182 часа).

Највећи број плаћених часова рада (186 часова) имали су запослени из групе занимања Занатлије и сродни и из групе Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи. Најмањи број плаћених часова рада забележен је у групама Стручњаци и уметници, Пољопривредници, шумари, рибари и сродни⁵, као и у групи Једноставна занимања, укупно 182 часа.

Просечан број плаћених часова рада према степену образовања није се битно разликовао од укупног просека, осим код запослених са високим образовањем, магистарским или докторским студијама који су имали, у просеку, 182 плаћена часа рада. Жене су, у просеку, имале мањи број плаћених часова рада од мушкараца, независно од степена образовања.

Посматрано по старосним групама, просечан број плаћених часова рада није се значајније разликовао од укупног просека. По свим старосним групама, број плаћених часова код жена у просеку је био мањи него код мушкараца, осим код запослених са 60 и више година старости, где је забележен исти број плаћених часова и код жена и код мушкараца – 184. Највећа разлика је забележена код запослених старости 30–39 година, где су мушкарци, у просеку, имали 185 плаћених часова рада, а жене 183 часа.

Просечан број плаћених часова рада запослених са више од годину дана, а мање од 30 година стажа није значајније одступао од укупног просека. Запослени са мање од годину дана стажа имали су 181 час у просеку, док су запослени са 30 и више година стажа имали, у просеку, 187 часова рада.

Запослени по основу уговора на неодређено време имали су, у просеку, 185 плаћених часова рада, док су запослени на одређено време имали 182 плаћена часа рада. Број плаћених часова рада запослених по основу уговора о привременим и повременим пословима био је за осам часова мањи од укупног просека (176 часова).

⁵ Приликом тумачења података за групу занимања Пољопривредници, шумари, рибари и сродни, треба имати у виду да овим истраживањем није обухваћен сектор делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство. Дакле, обухват ове групе занимања је прилично ограничен и нетипичан, јер се може очекивати да та група занимања буде најприсутнија у сектору делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство.

1.6. Платни јаз између жена и мушкараца

Платни јаз између жена и мушкараца представља процентуално учешће разлике између просечне зараде по часу запослених мушкараца и жена у просечној заради по часу мушкараца.

Овај податак представља важан, међународно упоредиви, показатељ неравноправности полова у погледу зарада и као такав се користи у многим стратешким документима, како националним тако и међународним, нпр. Европска стратегија запошљавања (*European employment strategy – EES*⁶).

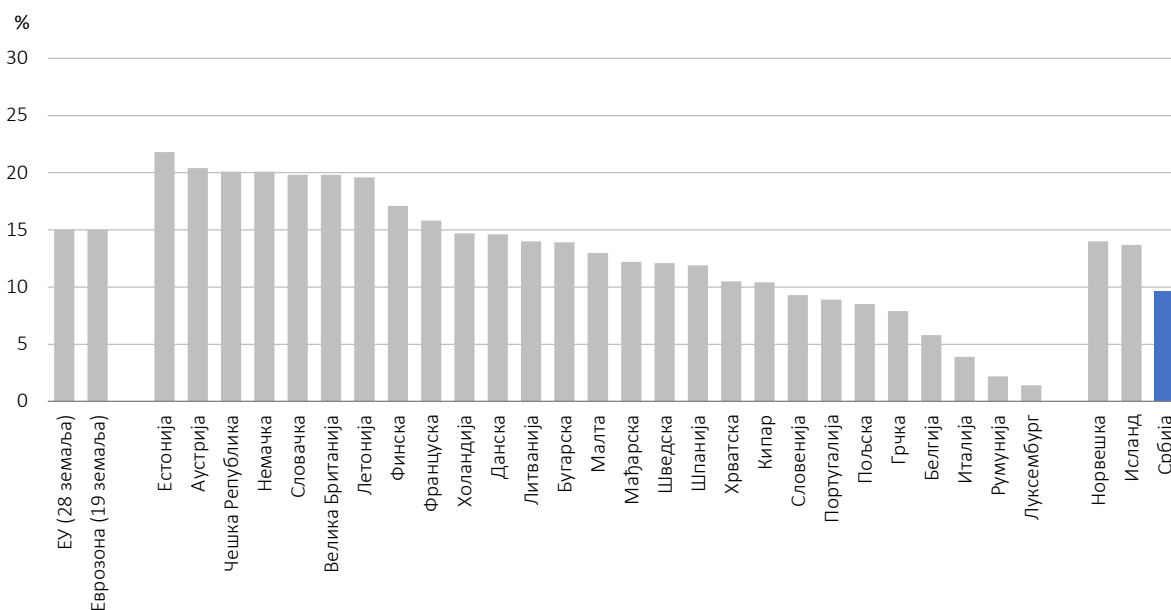
$$\left[\begin{array}{c} \text{Просечна} \\ \text{зарада} \\ \text{по часу} \\ \text{мушкараца} \end{array} \begin{array}{c} \text{—} \\ \text{—} \\ \text{—} \\ \text{—} \end{array} \begin{array}{c} \text{Просечна} \\ \text{зарада} \\ \text{по часу} \\ \text{жена} \end{array} \right] \div \left[\begin{array}{c} \text{Просечна} \\ \text{зарада} \\ \text{по часу} \\ \text{мушкараца} \end{array} \right] \times 100 = \text{Платни јаз} \\ \text{између} \\ \text{жена и} \\ \text{мушкараца}$$

Платни јаз између жена и мушкараца, израчунат на основу података Истраживања о структури зарада за 2018. годину, износио је 8,8% и указује на то да су жене биле мање плаћене од мушкараца за 8,8%, односно да је просечна зарада по часу жена износила 91,2% од просечне зараде по часу мушкараца.

Разлике у зарадама по полу могу се јавити као последица различите структуре запослених мушкараца и жена по секторима делатности, облику својине, занимању, образовању, годинама старости и другим карактеристикама.

Према подацима Евростата⁷, платни јаз између жена и мушкараца у Европској унији (28 земаља) износио је 15,0%. Највећи платни јаз између жена и мушкараца био је у Естонији, где су жене у просеку за 21,8% биле мање плаћене од мушкараца. У Луксембургу је забележен најмањи платни јаз између жена и мушкараца (1,4%).

Графикон 1.20. Платни јаз између жена и мушкараца, међународно поређење, октобар 2018.

Извор: Евростат (http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=earn_gr_gpgr2&lang=en, 30. октобар 2020).

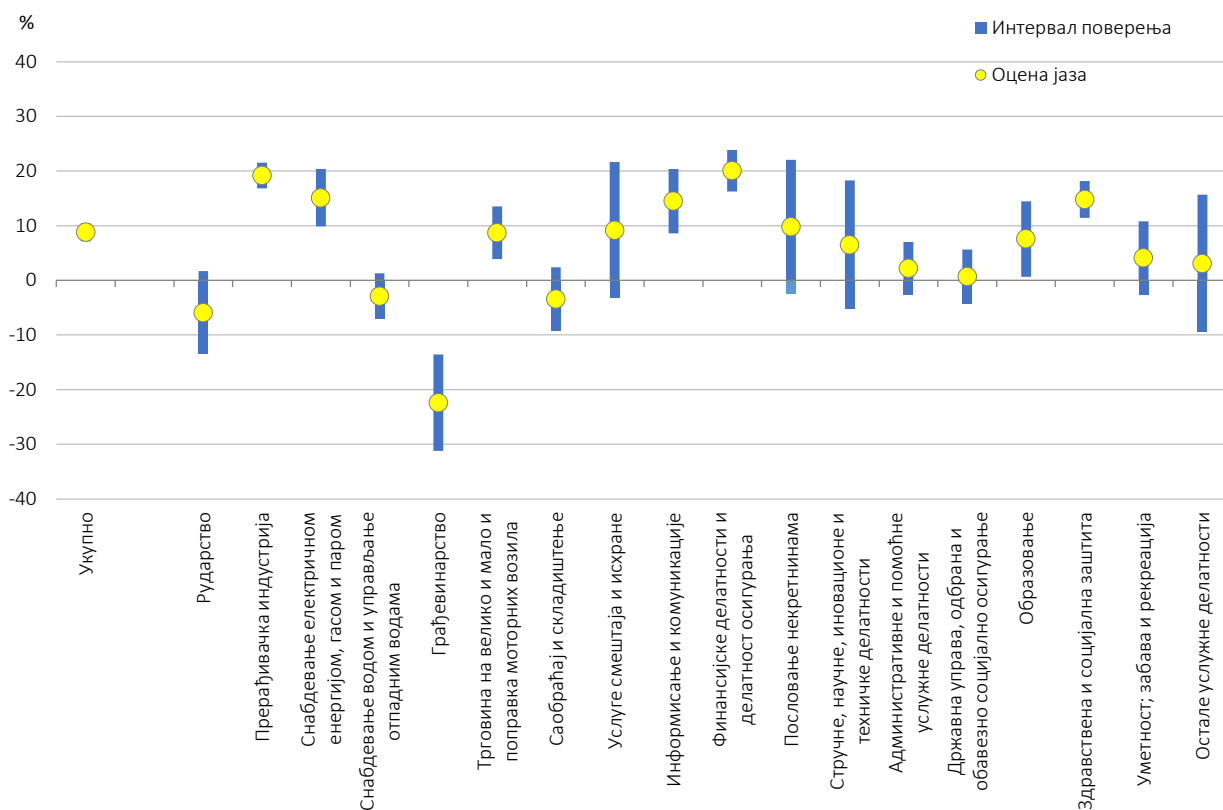
На графиконима 1.21–1.28 приказана је оцена платног јаза између жена и мушкараца, као и горња и доња граница 95-процентног интервала поверења. Ширина интервала говори о прецизности оцена. Што је интервал поверења ужи, оцена је прецизнија. Уколико интервал поверења садржи нулту вредност, тј. ако су границе интервала поверења различитог знака, на основу резултата истраживања и на нивоу значајности од 5% не може се закључити да постоји статистички значајна разлика између зарада жена и мушкараца. Код интервала поверења који не садрже нулу, односно ако су границе интервала поверења истог знака (обе позитивне или обе негативне),

⁶ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=101&langId=en>

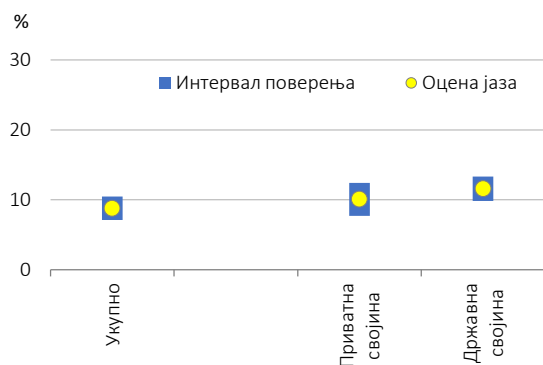
⁷ Подаци који се користе за међународно поређење не укључују сектор О – Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање, што је у складу са регулативама ЕУ, по којима је укључивање поменутог сектора у обухват овог истраживања опционо.

на нивоу значајности од 5% може се закључити да постоји статистички значајна разлика између зарада жена и мушкараца.

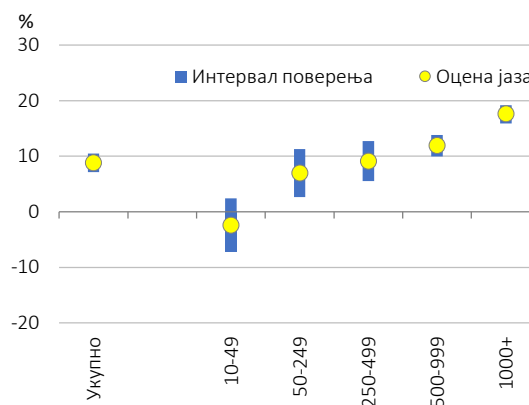
Графикон 1.21. Платни јаз између жена и мушкараца према секторима делатности, октобар 2018.

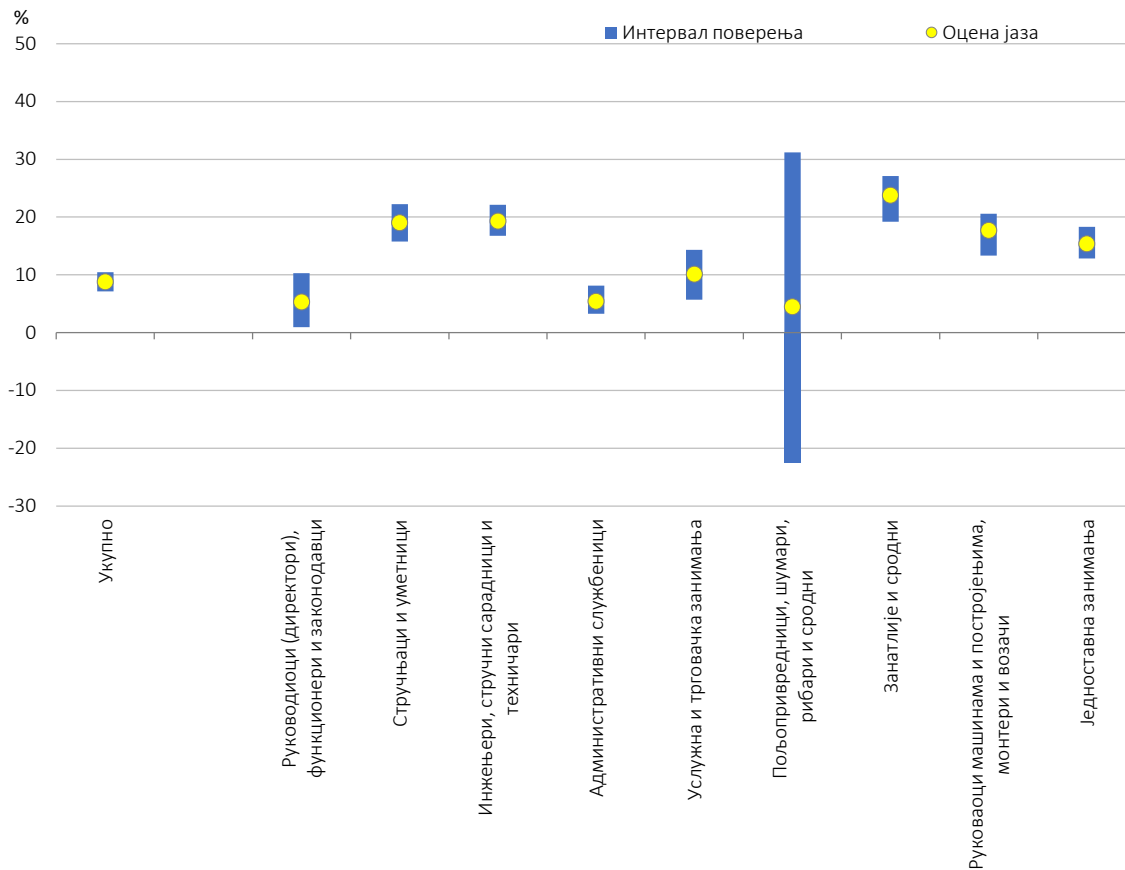
Графикон 1.22. Платни јаз између жена и мушкараца према облику својине, октобар 2018.

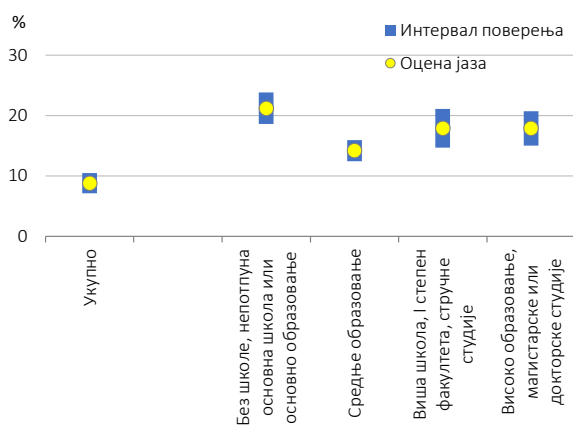
Графикон 1.23. Платни јаз између жена и мушкараца према величини пословног субјекта, октобар 2018.

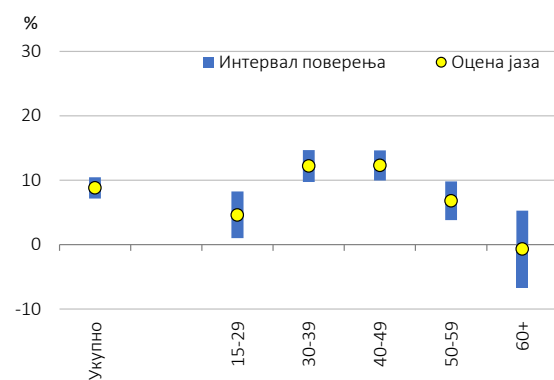
Графикон 1.24. Платни јаз између жена и мушкараца према групама занимања⁸, октобар 2018.

Графикон 1.25. Платни јаз између жена и мушкараца према степену образовања, октобар 2018.

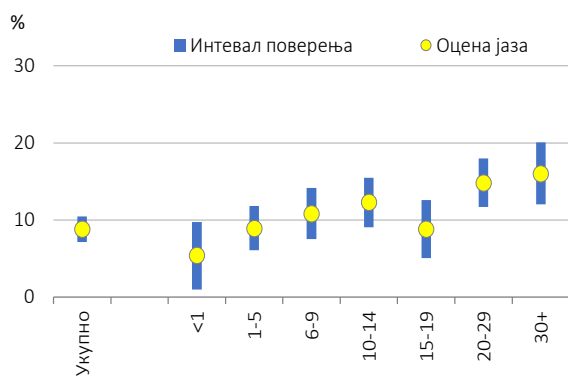

Графикон 1.26. Платни јаз између жена и мушкараца према старосним групама, октобар 2018.

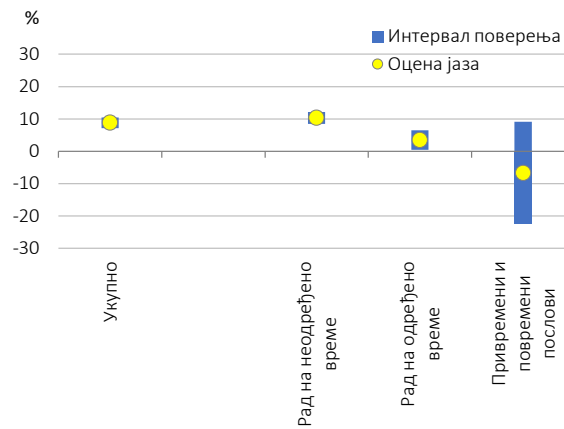

⁸ Приликом тумачења података за групу занимања Пољопривредници, шумари, рибари и сродни, треба имати у виду да овим истраживањем није обухваћен сектор делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство. Дакле, обухват ове групе занимања је прилично ограничен и нетипичан, јер се може очекивати да та група занимања буде најприсутнија у сектору делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство.

Графикон 1.27. Платни јаз између жена и мушкараца према дужини стажа у пословном субјекту, октобар 2018.

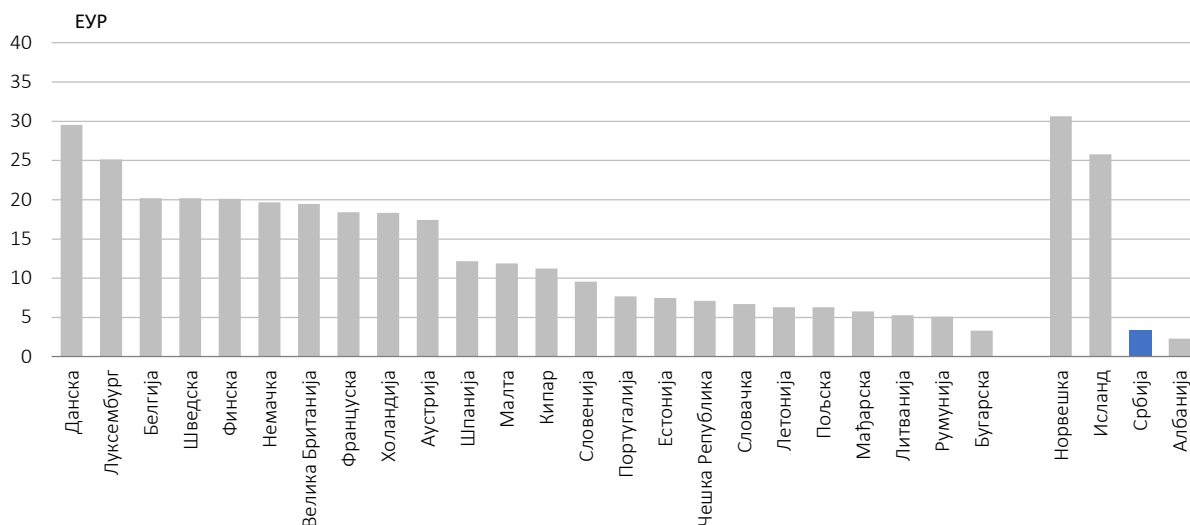
Графикон 1.28. Платни јаз између жена и мушкараца према врсти уговора, октобар 2018.

Напомена: Подаци о платном јазу између жена и мушкараца доступни су у табели 2.4, на страни 58.

1.7. Међународно поређење⁹

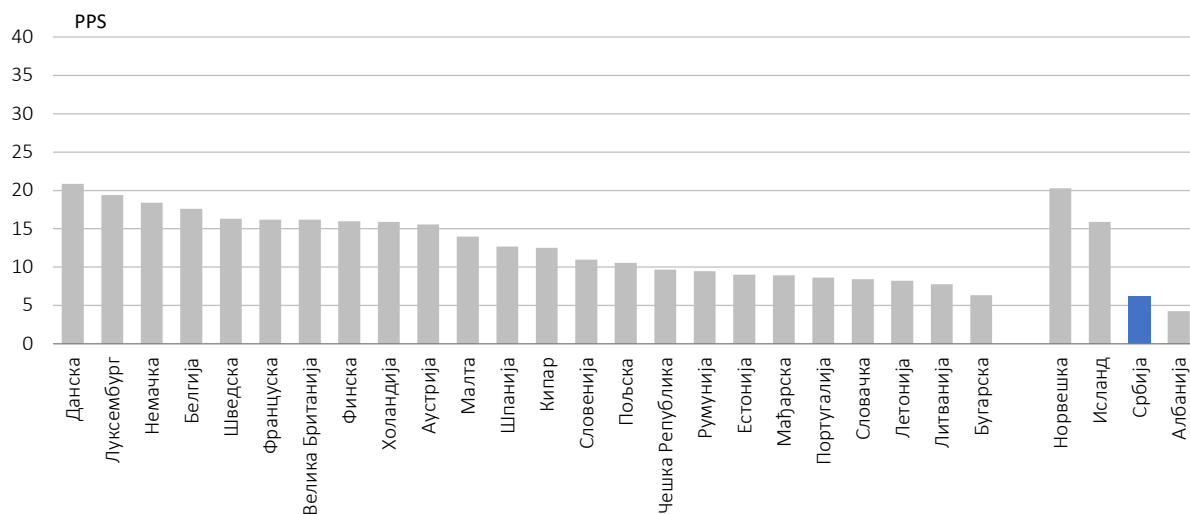
Графикон 1.29. Просечна зарада по часу, октобар 2018.

Извор: Евростат (http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=earn_ses18_12&lang=en, 30. октобар 2020).

Стандард куповне моћи (Purchasing power standard – PPS) јесте заједничка вештачка валута која изједначава куповну моћ различитих националних валута и омогућава сврсисходно међународно поређење зарада.

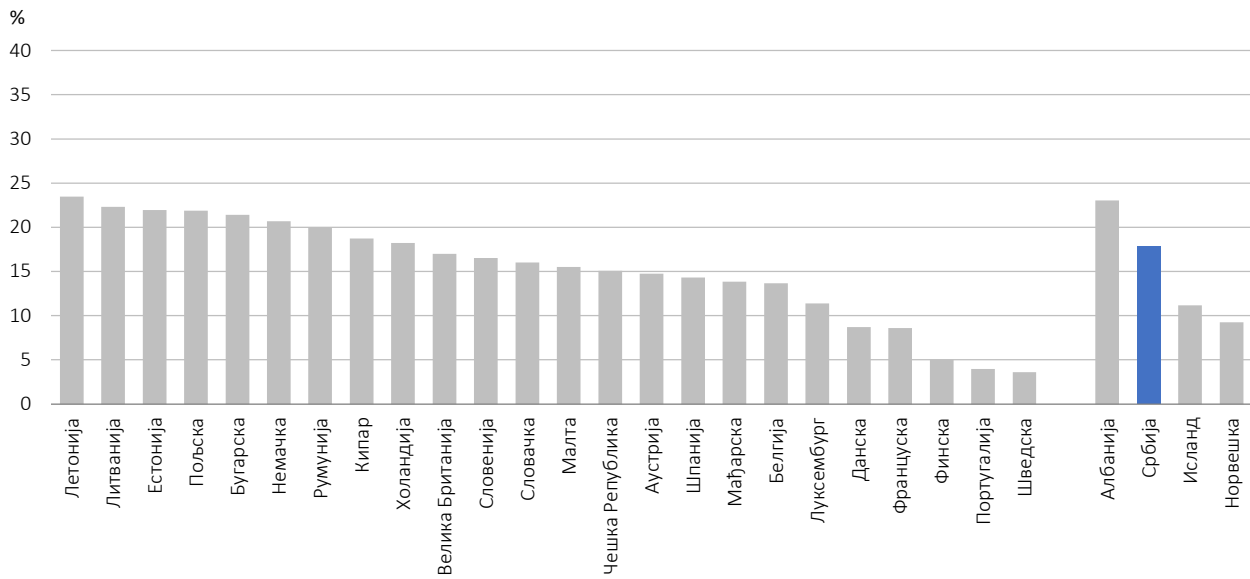
Графикон 1.30. Просечна зарада по часу, октобар 2018.

Извор: Евростат (http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=earn_ses18_12&lang=en, 30. октобар 2020).

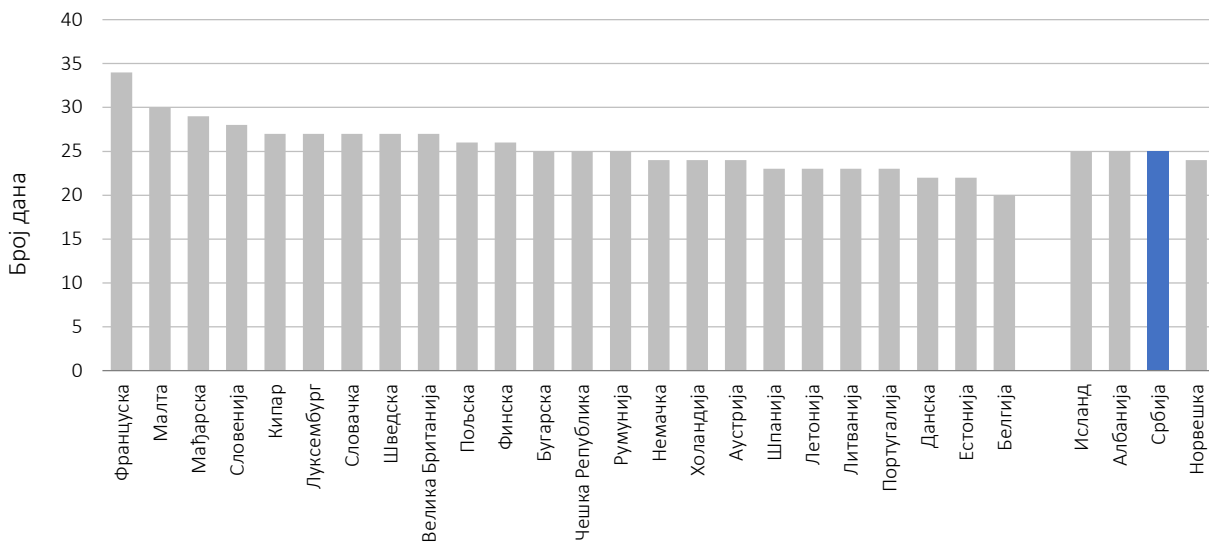
⁹ Подаци који се користе за међународно поређење не укључују сектор О – Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање, што је у складу са регулативама ЕУ, по којима је укључивање поменутог сектора у обухват овог истраживања опционо.

Графикон 1.31. Учешће запослених са ниским зарадама¹⁰ у укупном броју запослених, октобар 2018.

Извор: Евростат (http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=earn_ses_pub1n&lang=en, 30. октобар 2020).

Графикон 1.32. Просечан број дана годишњег одмора, 2018.

Извор: Евростат (http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=earn_ses18_40&lang=en, 30. октобар 2020).

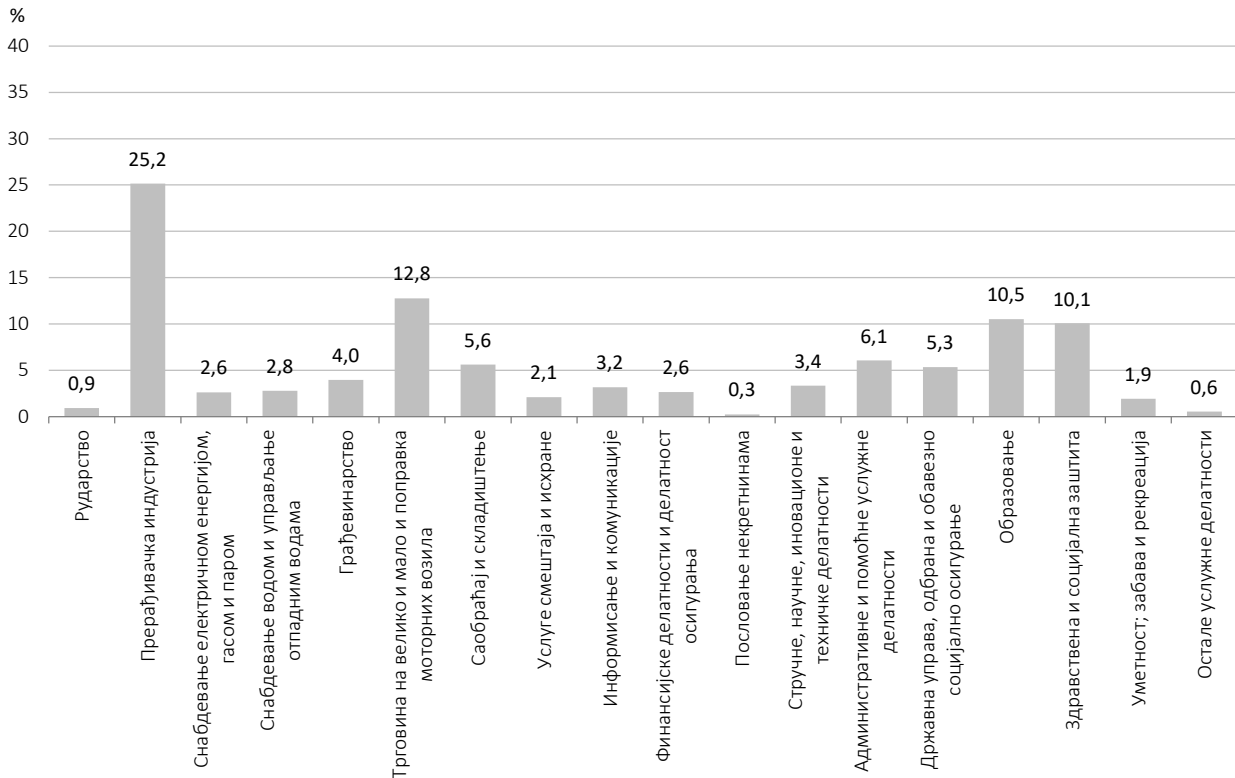
¹⁰ Под запосленима са ниском зарадом сматрају се лица која зарађују мање или једнако 2/3 медијане зараде по часу.

1.8. Структура запослених

Оцењен број запослених који су примили зараду за октобар 2018. године (стање 31. октобра 2018) износио је 1 441 509.

Напомена: Нису обухваћени запослени из пословних субјеката са претежном делатношћу Пољопривреда, шумарство и рибарство, као ни запослени у пословним субјектима са мање од 10 запослених.

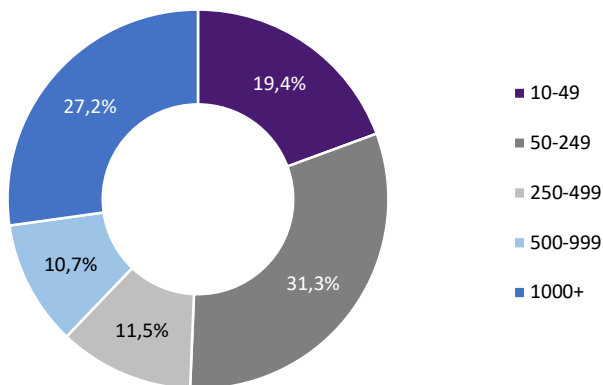
Графикон 1.33. Структура запослених према секторима делатности, октобар 2018.

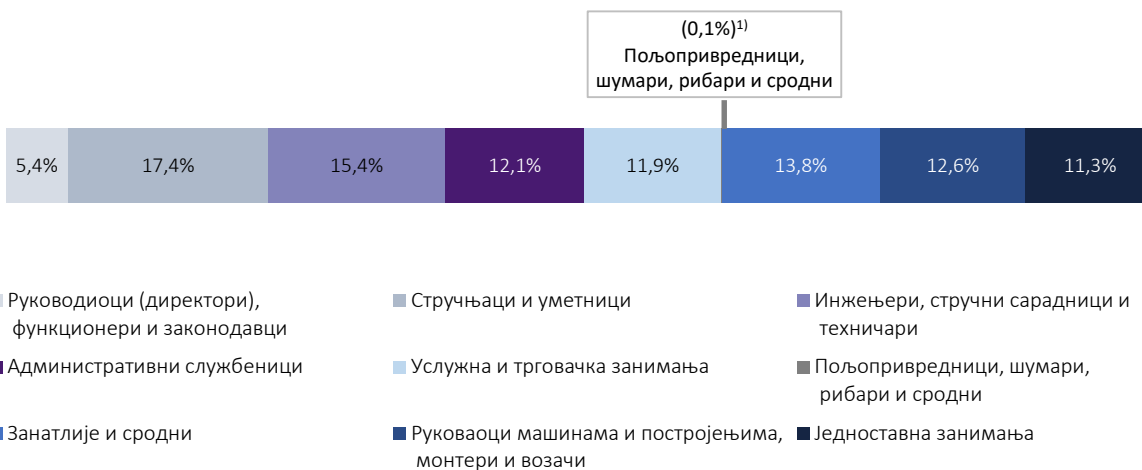
Графикон 1.34. Структура запослених према облику својине, октобар 2018.

Графикон 1.35. Структура запослених према величини пословног субјекта, октобар 2018.

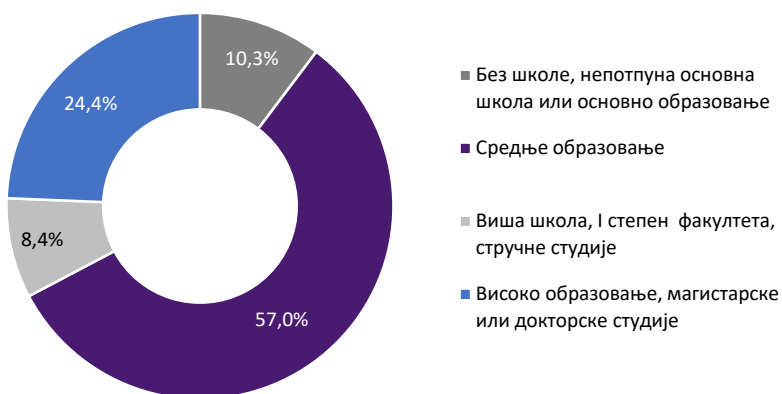

Графикон 1.36. Структура запослених према групама занимања¹¹, октобар 2018.

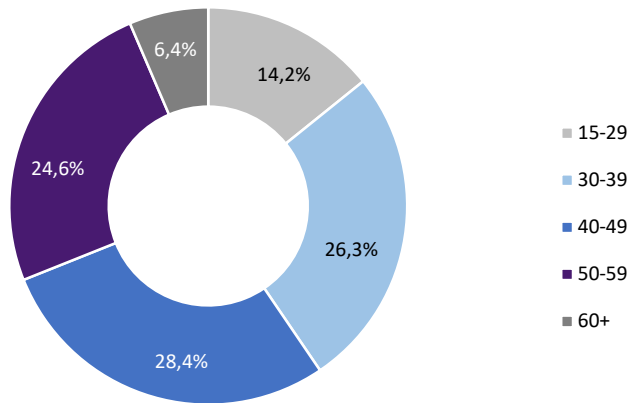
¹⁾ Податак приказан у заградама треба користити са опрезом (оцена броја запослених је мање прецизна).

Графикон 1.37. Структура запослених према степену образовања, октобар 2018.

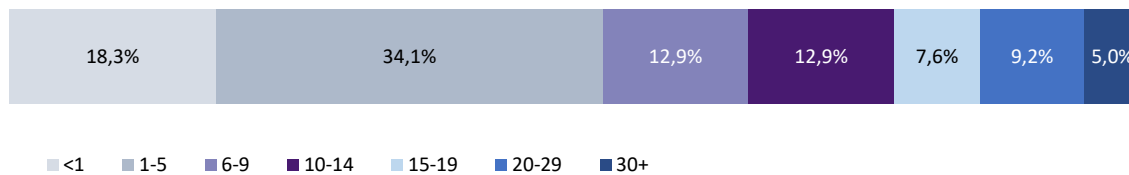

¹¹ Приликом тумачења података за групу занимања Пољопривредници, шумари, рибари и сродни, треба имати у виду да овим истраживањем није обухваћен сектор делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство. Дакле, обухват ове групе занимања је прилично ограничен и нетипичан, јер се може очекивати да та група занимања буде најприсутнија у сектору делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство.

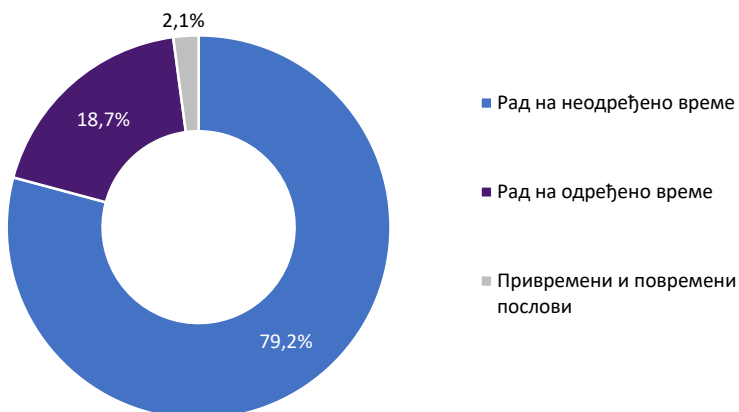
Графикон 1.38. Структура запослених према старосним групама, октобар 2018.

Графикон 1.39. Структура запослених према дужини стажа у пословном субјекту, октобар 2018.

Графикон 1.40. Структура запослених према врсти уговора, октобар 2018.

2

Табеларни прикази

2.1. Годишње зараде за 2018.

2.1.1. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према секторима делатности и полу, 2018.

Сектори делатности	Просечна годишња зарада, РСД				Медијана годишње зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Просечан број дана годишњег одмора
	по запосленом	од тога:		коефицијент варијације (CV), %			
		бонуси	накнада трошкова превоза				
Укупно							
Свега	963.347	18.031	27.233	0,88	765.225	0,85	25
Рударство	1.205.030	(18.053)	15.995	2,36	1.133.596	1,32	28
Прерађивачка индустрија	922.454	23.617	24.906	1,56	692.526	1,73	23
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	1.578.218	/	44.402	2,31	1.516.103	1,82	33
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	737.122	(3.527)	28.746	2,79	670.996	3,19	27
Грађевинарство	750.506	/	20.954	2,86	661.670	3,92	22
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	787.765	(16.849)	24.303	3,11	602.266	2,79	22
Саобраћај и складиштење	886.698	(14.990)	26.157	1,92	732.549	1,08	25
Услуге смештаја и исхране	714.418	/	27.958	6,03	553.382	2,41	23
Информисање и комуникације	1.455.540	49.270	32.613	4,11	1.058.090	3,17	25
Финансијске делатности и делатност осигурања	1.736.696	82.977	31.930	2,02	1.352.363	1,39	24
Пословање некретнимама	1.002.249	/	30.676	7,88	708.160	11,09	23
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	1.395.696	(38.209)	27.597	4,45	1.048.528	3,45	23
Административне и помоћне услужне делатности	814.886	11.811	24.958	10,02	579.099	4,69	20
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	1.058.047	(3.267)	30.386	4,19	887.814	2,95	29
Образовање	904.657	/	26.864	2,47	907.594	1,18	27
Здравствена и социјална заштита	928.884	3.733	31.563	1,45	776.274	0,73	32
Уметност; забава и рекреација	793.524	/	25.847	3,65	631.079	3,57	25
Остале услужне делатности	976.885	/	29.142	5,05	787.367	7,22	24
Мушкарци							
Свега	1.007.783	21.315	27.536	1,24	778.637	1,23	24
Рударство	1.192.875	(13.773)	15.670	2,20	1.133.596	1,47	29
Прерађивачка индустрија	960.967	25.999	27.170	1,94	770.026	2,15	23
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	1.600.304	/	43.156	2,28	1.542.401	2,01	33
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	730.422	(3.578)	29.586	2,75	671.796	3,36	27
Грађевинарство	732.748	/	20.755	2,95	636.382	3,77	22
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	848.366	(19.141)	24.325	3,60	642.756	3,85	22
Саобраћај и складиштење	881.759	(14.765)	25.917	2,21	726.694	1,32	25
Услуге смештаја и исхране	784.834	/	26.320	10,35	555.254	5,01	22
Информисање и комуникације	1.529.387	55.263	31.635	4,62	1.077.917	3,94	25
Финансијске делатности и делатност осигурања	2.010.574	103.679	32.126	3,43	1.575.236	2,81	24
Пословање некретнимама	1.047.393	/	34.576	8,50	758.223	14,13	24
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	1.470.858	(44.345)	26.460	5,90	1.063.264	5,62	22
Административне и помоћне услужне делатности	863.111	9.957	24.548	14,24	581.686	5,49	20
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	1.054.682	/	33.053	4,25	919.331	5,25	29
Образовање	1.001.766	/	27.267	6,01	901.176	1,71	27
Здравствена и социјална заштита	1.053.132	(4.237)	31.489	2,14	821.122	2,16	32
Уметност; забава и рекреација	822.419	/	25.343	4,95	617.629	4,06	25
Остале услужне делатности	985.067	/	34.243	5,42	777.262	6,41	24

2.1.1. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према секторима делатности и полу, 2018. (наставак)

Сектори делатности	Просечна годишња зарада, РСД				Медијана годишње зараде, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Просечан број дана годишњег одмора
	по запосленом	од тога:		коефици-јент варијације (CV), %			
		бонуси	накнада трошкова превоза				
Жене							
Свега	916.943	14.601	26.916	0,91	751.691	0,94	26
Рударство	1.266.075	(39.548)	17.625	4,77	1.102.520	4,32	28
Прерађивачка индустрија	867.438	20.215	21.671	1,85	615.895	1,29	22
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	1.474.318	/	50.264	7,68	1.290.633	4,42	32
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	758.679	(3.364)	26.042	4,32	668.429	2,94	26
Грађевинарство	870.503	(10.836)	22.297	3,95	745.256	5,04	23
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	734.993	14.853	24.283	3,39	567.559	2,79	22
Саобраћај и складиштење	900.868	15.634	26.843	2,86	745.254	2,93	25
Услуге смештаја и исхране	662.334	/	29.169	4,02	550.213	2,40	23
Информисање и комуникације	1.346.746	40.442	34.055	4,98	1.028.481	2,56	25
Финансијске делатности и делатност осигурања	1.587.638	71.710	31.824	1,64	1.276.957	1,36	25
Пословање некретнинама	937.908	/	25.118	8,91	641.593	12,02	22
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	1.305.939	(30.882)	28.956	4,10	1.039.215	2,61	23
Административне и помоћне услужне делатности	721.530	(15.401)	25.753	3,09	575.504	3,99	20
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	1.060.231	(3.455)	28.656	5,12	869.294	1,97	29
Образовање	873.434	/	26.735	1,45	909.779	1,29	28
Здравствена и социјална заштита	893.308	3.589	31.585	1,74	768.377	0,67	31
Уметност; забава и рекреација	763.229	/	26.375	3,34	642.429	3,47	25
Остале услужне делатности	969.953	/	24.820	6,66	795.767	10,13	24

2.1.2. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према облику својине и полу, 2018.

Облик својине	Просечна годишња зарада, РСД				Медијана годишње зараде, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Просечан број дана годишњег одмора
	по запосленом	од тога:		коефици-јент варијације (CV), %			
		бонуси	накнада трошкова превоза				
Укупно							
Свега	963.347	18.031	27.233	0,88	765.225	0,85	25
Приватна својина	935.014	22.890	24.624	1,39	660.753	1,47	22
Државна својина	1.001.140	11.548	30.713	1,01	877.592	0,75	29
Мушкарци							
Свега	1.007.783	21.315	27.536	1,24	778.637	1,23	24
Приватна својина	970.765	24.703	24.846	1,88	701.299	1,74	22
Државна својина	1.075.584	15.110	32.464	1,19	910.734	0,92	29
Жене							
Свега	916.943	14.601	26.916	0,91	751.691	0,94	26
Приватна својина	886.023	20.406	24.319	1,39	621.867	1,40	22
Државна својина	946.999	8.958	29.440	1,21	855.050	0,91	29

2.1.3. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према величини пословног субјекта и полу, 2018.

Величина пословног субјекта	Просечна годишња зарада, РСД				Медијана годишње зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Просечан број дана годишњег одмора
	по запосленом	од тога:		коефицијент варијације (CV), %			
		бонуси	накнада трошкова превоза				
Укупно							
Свега	963.347	18.031	27.233	0,88	765.225	0,85	25
10–49 запослених	769.405	(11.991)	20.068	2,44	572.997	2,56	22
50–249	877.913	(10.666)	23.613	1,97	764.609	2,48	25
250–499	1.039.049	20.062	27.641	3,08	761.474	1,69	25
500–999	1.016.149	20.642	30.400	1,01	789.458	0,38	26
1000 и више запослених	1.133.619	28.278	34.564	0,86	876.149	0,72	27
Мушкарци							
Свега	1.007.783	21.315	27.536	1,24	778.637	1,23	24
10–49 запослених	771.603	(12.913)	18.847	2,97	563.565	3,14	22
50–249	918.603	(14.862)	23.850	2,55	733.287	3,07	24
250–499	1.141.115	24.690	28.395	5,06	784.267	3,23	24
500–999	1.083.501	23.402	30.915	0,96	838.380	0,56	25
1000 и више запослених	1.197.033	32.206	36.422	1,17	981.983	0,92	27
Жене							
Свега	916.943	14.601	26.916	0,91	751.691	0,94	26
10–49 запослених	766.261	(10.672)	21.815	2,55	592.721	3,59	23
50–249	840.044	(6.761)	23.392	2,02	786.398	2,94	26
250–499	929.580	15.099	26.832	1,65	739.855	0,82	26
500–999	962.957	18.462	29.994	1,78	756.188	0,42	26
1000 и више запослених	1.066.238	24.105	32.590	1,33	783.833	0,64	26

2.1.4. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према групама занимања и полу, 2018.

Групе занимања ¹⁾	Просечна годишња зарада, РСД				Медијана годишње зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Просечан број дана годишњег одмора
	по запосленом	од тога:		коефицијент варијације (CV), %			
		бонуси	накнада трошкова превоза				
Укупно							
Свега	963.347	18.031	27.233	0,88	765.225	0,85	25
Руководиоци (директори), функционери и законодавци	1.662.927	61.150	24.797	2,50	1.206.975	1,76	24
Стручњаци и уметници	1.259.879	19.060	28.742	1,67	990.673	0,92	28
Инжењери, стручни сарадници и техничари	1.103.791	21.707	31.680	2,71	848.611	1,13	27
Административни службеници	870.707	18.678	28.427	1,20	717.667	1,04	25
Услужна и трговачка занимања	673.804	9.797	24.607	2,27	557.844	2,03	22
Пољопривредници, шумари, рибари и сродни	722.427	/	/	11,26	499.993	11,66	25
Занатлије и сродни	800.535	(14.157)	24.912	2,07	667.359	2,48	23
Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи	868.692	14.132	25.802	1,71	648.590	1,51	23
Једноставна занимања	602.623	4.723	25.353	1,18	528.476	2,02	25
Мушкарци							
Свега	1.007.783	21.315	27.536	1,24	778.637	1,23	24
Руководиоци (директори), функционери и законодавци	1.690.341	68.803	24.323	3,09	1.211.867	2,16	24
Стручњаци и уметници	1.458.420	30.078	29.420	2,36	1.122.346	2,84	27
Инжењери, стручни сарадници и техничари	1.267.290	(27.531)	30.578	4,64	942.300	1,78	26
Административни службеници	900.079	19.412	29.213	1,61	735.193	1,19	24
Услужна и трговачка занимања	733.582	9.820	27.704	3,29	596.437	2,92	23
Пољопривредници, шумари, рибари и сродни	727.299	/	/	14,80	(464.996)	17,93	25
Занатлије и сродни	850.460	(15.205)	26.279	2,43	720.556	2,40	24
Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи	835.831	15.121	26.371	1,85	695.580	1,88	24
Једноставна занимања	663.847	6.082	26.418	1,52	591.682	2,36	24

2.1.4. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према групама занимања и полу, 2018. (наставак)

Групе занимања ¹⁾	Просечна годишња зарада, РСД				Медијана годишње зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Просечан број дана годишњег одмора
	по запосленом	од тога:		коефицијент варијације (CV), %			
		бонуси	накнада трошкова превоза				
Жене							
Свега	916.943	14.601	26.916	0,91	751.691	0,94	26
Руководиоци (директори), функционери и законодавци	1.617.969	48.599	25.575	3,21	1.202.893	2,50	25
Стручњаци и уметници	1.168.867	14.009	28.431	1,68	970.813	0,71	28
Инжењери, стручни сарадници и техничари	970.154	16.947	32.580	1,57	803.695	1,07	28
Административни службеници	852.838	18.231	27.948	1,55	706.860	1,17	25
Услужна и трговачка занимања	620.219	(9.776)	21.831	2,26	540.586	2,54	22
Пољопривредници, шумари, рибари и сродни	708.803	/	/	11,66	(545.215)	20,87	24
Занатлије и сродни	631.825	(10.617)	20.293	1,83	560.270	2,80	22
Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи	968.553	11.126	24.072	3,89	594.881	1,50	21
Једноставна занимања	551.398	3.586	24.462	1,26	487.808	1,46	25

¹⁾ Приликом тумачења података за групу занимања Пољопривредници, шумари, рибари и сродни, треба имати у виду да овим истраживањем није обухваћен сектор делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство. Дакле, обухват ове групе занимања је прилично ограничен и нетипичан, јер се може очекивати да та група занимања буде најприсутнија у сектору делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство.

2.1.5. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према степену образовања и полу, 2018.

Степен образовања	Просечна годишња зарада, РСД				Медијана годишње зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Просечан број дана годишњег одмора
	по запосленом	од тога:		коефицијент варијације (CV), %			
		бонуси	накнада трошкова превоза				
Укупно							
Свега	963.347	18.031	27.233	0,88	765.225	0,85	25
Без школе, непотпуна основна школа или основно образовање	652.345	(7.105)	26.120	2,53	545.991	1,37	24
Средње образовање	825.251	13.832	26.722	1,30	666.406	0,98	24
Виша школа, I степен факултета, стручне студије	998.926	20.985	26.958	1,80	829.955	1,00	26
Високо образовање, магистарске или докторске студије	1.385.062	30.789	28.920	1,48	1.051.435	1,29	27
Мушкарци							
Свега	1.007.783	21.315	27.536	1,24	778.637	1,23	24
Без школе, непотпуна основна школа или основно образовање	742.686	(8.018)	28.782	4,21	615.281	1,87	24
Средње образовање	870.225	15.974	26.951	1,92	701.851	1,36	24
Виша школа, I степен факултета, стручне студије	1.122.804	25.869	27.411	2,12	894.659	1,44	25
Високо образовање, магистарске или докторске студије	1.558.844	44.190	28.913	1,81	1.199.998	2,44	26
Жене							
Свега	916.943	14.601	26.916	0,91	751.691	0,94	26
Без школе, непотпуна основна школа или основно образовање	564.452	/	23.529	1,40	494.643	1,07	24
Средње образовање	762.453	10.841	26.401	1,06	631.786	0,93	25
Виша школа, I степен факултета, стручне студије	912.826	17.591	26.644	1,99	807.134	1,19	26
Високо образовање, магистарске или докторске студије	1.273.264	22.167	28.924	1,62	1.007.087	1,04	27

2.1.6. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према старосним групама и полу, 2018.

Старосне групе	Просечна годишња зарада, РСД				Медијана годишње зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Просечан број дана годишњег одмора
	по запосленом	од тога:		коефицијент варијације (CV), %			
		бонуси	накнада трошкова превоза				
Укупно							
Свега	963.347	18.031	27.233	0,88	765.225	0,85	25
15–29 год.	836.192	11.434	26.900	2,13	664.766	1,30	22
30–39	966.681	17.996	27.822	1,22	754.041	1,03	24
40–49	982.777	20.217	27.074	1,13	779.221	1,13	25
50–59	964.703	18.112	27.343	1,26	804.459	1,19	27
60 и више год.	1.087.797	(20.035)	25.810	7,53	836.271	1,85	27
Мушкарци							
Свега	1.007.783	21.315	27.536	1,24	778.637	1,23	24
15–29 год.	844.613	11.929	26.783	3,28	676.827	1,66	22
30–39	1.007.655	20.813	28.170	1,31	789.318	1,63	23
40–49	1.040.097	24.516	27.812	1,44	806.973	1,42	25
50–59	1.015.821	23.833	27.798	1,95	802.555	1,99	26
60 и више год.	1.138.791	(19.402)	24.882	11,74	790.211	2,60	26
Жене							
Свега	916.943	14.601	26.916	0,91	751.691	0,94	26
15–29 год.	825.541	10.809	27.048	2,21	651.691	1,73	22
30–39	922.454	14.955	27.448	1,91	725.964	1,09	24
40–49	928.289	16.130	26.373	1,35	757.659	1,41	26
50–59	917.042	12.778	26.917	1,33	806.736	1,34	28
60 и више год.	1.009.200	(21.011)	27.240	1,96	883.222	1,88	28

2.1.7. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према дужини стажа у пословном субјекту и полу, 2018.

Дужина стажа у пословном субјекту	Просечна годишња зарада, РСД				Медијана годишње зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Просечан број дана годишњег одмора
	по запосленом	од тога:		коефицијент варијације (CV), %			
		бонуси	накнада трошкова превоза				
Укупно							
Свега	963.347	18.031	27.233	0,88	765.225	0,85	25
Мање од једне год.	716.231	7.196	21.919	2,02	581.501	1,98	21
1–5	912.644	15.500	26.677	1,80	688.816	1,26	23
6–9	1.023.490	21.257	28.600	1,56	764.609	1,32	25
10–14	1.049.633	22.386	27.612	1,60	842.735	1,33	26
15–19	1.049.685	18.865	28.103	1,53	903.910	0,95	28
20–29	1.036.097	19.946	29.580	1,15	933.904	0,90	30
30 и више год.	1.109.059	(30.363)	30.414	1,97	924.797	1,57	31
Мушкарци							
Свега	1.007.783	21.315	27.536	1,24	778.637	1,23	24
Мање од једне год.	741.862	(7.714)	21.734	2,93	587.285	2,55	21
1–5	955.421	17.177	27.196	2,65	710.736	1,46	22
6–9	1.052.690	27.715	27.484	2,19	799.779	2,05	24
10–14	1.108.898	26.101	27.294	2,21	878.874	1,71	26
15–19	1.097.232	22.844	28.837	2,09	922.426	2,03	28
20–29	1.135.855	25.330	31.801	1,61	982.794	1,73	30
30 и више год.	1.221.728	/	33.369	2,97	1.013.212	2,30	31

2.1.7. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према дужини стажа у пословном субјекту и полу, 2018. (наставак)

Дужина стажа у пословном субјекту	Просечна годишња зарада, РСД				Медијана годишње зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Просечан број дана годишњег одмора
	по запосленом	од тога:		коефицијент варијације (CV), %			
		бонуси	накнада трошкова превоза				
Жене							
Свега	916.943	14.601	26.916	0,91	751.691	0,94	26
Мање од једне год.	686.147	6.588	22.135	1,75	576.152	2,22	21
1–5	859.544	13.419	26.031	1,80	659.540	1,64	23
6–9	994.005	14.736	29.728	1,80	740.951	1,60	25
10–14	995.413	18.987	27.904	2,03	807.219	1,47	26
15–19	1.010.912	15.620	27.504	1,97	895.339	1,21	29
20–29	958.822	(15.776)	27.859	1,32	902.928	1,32	30
30 и више год.	994.245	(18.738)	27.403	1,93	856.916	1,87	31

2.1.8. Просечна годишња зарада и просечан број дана годишњег одмора према врсти уговора и полу, 2018.

Врста уговора	Просечна годишња зарада, РСД				Медијана годишње зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Просечан број дана годишњег одмора
	по запосленом	од тога:		коефицијент варијације (CV), %			
		бонуси	накнада трошкова превоза				
Укупно							
Свега	963.347	18.031	27.233	0,88	765.225	0,85	25
Рад на неодређено време	1.007.851	20.061	27.812	0,94	796.354	0,90	26
Рад на одређено време	736.431	7.814	25.508	1,48	633.549	1,86	23
Привремени и повремени послови	628.511	(1.267)	(9.491)	4,92	554.963	6,84	(7)
Мушкарци							
Свега	1.007.783	21.315	27.536	1,24	778.637	1,23	24
Рад на неодређено време	1.059.613	23.759	28.276	1,35	817.691	1,24	25
Рад на одређено време	747.688	9.248	24.964	1,78	645.076	1,90	23
Привремени и повремени послови	638.568	/	(10.223)	5,85	567.200	7,22	(6)
Жене							
Свега	916.943	14.601	26.916	0,91	751.691	0,94	26
Рад на неодређено време	954.141	16.224	27.330	0,98	779.879	0,96	26
Рад на одређено време	724.334	6.273	26.093	1,93	620.113	2,66	24
Привремени и повремени послови	617.016	/	(8.653)	5,48	535.347	7,13	(8)

2.2. Месечне зараде за октобар 2018.

2.2.1. Просечна месечна зарада према секторима делатности и полу, октобар 2018.

Сектори делатности	Просечна месечна зарада, РСД					Медијана месечне зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %
	по запосленом	од тога:			коэффициент варијације (CV), %		
		додатак за прековремени рад	додатак за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником	накнада трошкова превоза			
Укупно	74.659	1.146	891	2.322	0,69	61.728	0,80
Рударство	97.702	789	1.647	1.373	2,04	94.698	1,45
Прерађивачка индустрија	69.345	1.854	1.329	2.101	1,36	56.568	1,42
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	129.983	(1.258)	6.775	3.955	1,36	126.960	1,82
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	60.895	621	(907)	2.479	2,92	55.647	3,18
Грађевинарство	61.107	(1.075)	/	1.801	3,08	49.466	3,86
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	62.335	(537)	177	2.060	2,62	49.614	2,64
Саобраћај и складиштење	71.339	762	967	2.129	1,74	59.729	1,35
Услуге смештаја и исхране	55.233	/	/	2.342	4,79	44.223	2,95
Информисање и комуникације	110.420	(487)	397	2.290	3,83	82.287	3,42
Финансијске делатности и делатност осигурања	128.133	(215)	/	2.704	1,42	100.997	1,04
Пословање некретнинама	81.606	/	/	2.667	7,91	61.648	9,89
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	105.585	(511)	(200)	2.287	4,51	82.675	3,41
Административне и помоћне услужне делатности	59.099	418	382	2.121	2,25	47.545	3,93
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	84.994	(2.892)	/	2.715	3,88	73.792	3,43
Образовање	73.012	/	/	2.514	1,89	75.139	1,07
Здравствена и социјална заштита	74.148	2.094	1.613	2.782	1,11	63.740	0,71
Уметност; забава и рекреација	62.188	/	/	2.209	3,21	49.779	3,02
Остале услужне делатности	77.199	/	(129)	2.431	4,82	62.537	7,76
Мушкарци							
Свега	78.302	1.376	1.276	2.332	0,91	62.827	1,17
Рударство	96.864	914	1.929	1.331	1,96	94.621	1,46
Прерађивачка индустрија	75.636	2.147	1.704	2.325	1,62	62.199	2,09
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	133.778	(1.522)	7.633	3.866	1,46	133.309	2,22
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	60.577	751	(1.089)	2.537	2,96	55.713	3,49
Грађевинарство	59.671	/	/	1.774	3,22	47.731	4,01
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	65.526	(575)	252	2.041	2,89	52.068	3,52
Саобраћај и складиштење	70.754	936	1.133	2.093	1,78	59.088	1,36
Услуге смештаја и исхране	57.993	/	/	2.124	7,82	43.671	6,25
Информисање и комуникације	117.615	(454)	(503)	2.225	4,75	83.643	4,27
Финансијске делатности и делатност осигурања	147.318	(163)	/	2.698	2,21	114.648	2,65
Пословање некретнинама	85.188	/	(806)	3.017	8,08	66.680	10,01
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	108.595	(515)	(225)	2.206	6,54	82.150	6,10
Административне и помоћне услужне делатности	59.741	529	461	2.112	2,55	47.806	4,63
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	86.637	(3.674)	/	2.964	4,84	77.895	6,48
Образовање	77.034	/	/	2.533	4,22	74.555	1,56
Здравствена и социјална заштита	84.883	4.181	2.640	2.820	2,14	66.712	1,97
Уметност; забава и рекреација	63.350	/	/	2.118	4,37	48.754	3,79
Остале услужне делатности	78.500	/	(142)	2.850	5,26	63.180	7,76

2.2.1. Просечна месечна зарада према секторима делатности и полу, октобар 2018. (наставак)

Сектори делатности	Просечна месечна зарада, РСД					Медијана месечне зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %
	по запосленом	од тога:			коефицијент варијације (CV), %		
		додатак за прековремени рад	додатак за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником	накнада трошкова превоза			
Жене							
Свега	70.834	905	488	2.313	0,71	60.648	0,79
Рударство	101.956	/	/	1.588	4,06	95.909	4,21
Прерађивачка индустрија	60.844	1.460	823	1.797	1,22	51.505	1,33
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	112.168	/	/	4.372	2,74	110.998	2,85
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	61.916	(201)	/	2.292	3,30	55.149	2,87
Грађевинарство	72.025	/	/	2.000	3,62	62.262	4,87
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	59.503	(503)	110	2.076	2,94	47.840	2,41
Саобраћај и складиштење	73.033	(260)	488	2.235	2,99	61.138	3,13
Услуге смештаја и исхране	52.988	/	(219)	2.520	3,57	44.623	3,53
Информисање и комуникације	100.093	/	(245)	2.383	3,04	79.614	2,89
Финансијске делатности и делатност осигурања	117.853	(243)	/	2.707	1,52	96.925	1,06
Пословање некретнинама	76.628	/	/	2.180	9,22	53.658	12,24
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	101.938	(506)	(169)	2.386	3,39	83.101	3,13
Административне и помоћне услужне делатности	57.915	(214)	235	2.137	2,57	47.075	3,28
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	83.943	2.390	(28)	2.556	3,67	71.996	2,38
Образовање	71.633	/	/	2.507	1,31	75.288	1,09
Здравствена и социјална заштита	71.085	1.498	1.320	2.771	1,09	63.238	0,70
Уметност; забава и рекреација	60.941	/	/	2.306	2,75	50.409	2,88
Остале услужне делатности	76.130	/	/	2.086	6,33	62.054	9,09

2.2.2. Просечна месечна зарада према облику својине и полу, октобар 2018.

Облик својине	Просечна месечна зарада, РСД					Медијана месечне зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %
	по запосленом	од тога:			коефицијент варијације (CV), %		
		додатак за прековремени рад	додатак за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником	накнада трошкова превоза			
Укупно							
Свега	74.659	1.146	891	2.322	0,69	61.728	0,80
Приватна својина	70.889	971	652	2.051	1,07	54.013	1,28
Државна својина	80.196	1.404	1.243	2.722	0,85	72.015	0,80
Мушкарци							
Свега	78.302	1.376	1.276	2.332	0,91	62.827	1,17
Приватна својина	74.194	1.119	843	2.076	1,30	56.296	1,70
Државна својина	86.574	1.894	2.148	2.846	1,02	74.967	1,10
Жене							
Свега	70.834	905	488	2.313	0,71	60.648	0,79
Приватна својина	66.412	770	394	2.016	1,13	51.401	1,27
Државна својина	75.586	1.050	589	2.632	0,92	70.397	0,90

2.2.3. Просечна месечна зарада према величини пословног субјекта и полу, октобар 2018.

Величина пословног субјекта	Просечна месечна зарада, РСД					Медијана месечне зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %
	по запосленом	од тога:			коефицијент варијације (CV), %		
		додатак за прековремени рад	додатак за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником	накнада трошкова превоза			
Укупно							
Свега	74.659	1.146	891	2.322	0,69	61.728	0,80
10–49 запослених	60.081	(414)	(67)	1.691	1,97	46.031	2,44
50–249	71.013	(745)	(437)	2.080	1,90	62.421	2,50
250–499	77.535	1.311	763	2.372	1,23	61.656	1,49
500–999	78.754	1.779	1.264	2.640	0,42	64.115	0,33
1000 и више запослених	86.417	1.812	1.909	2.907	0,47	70.302	0,61
Мушкарци							
Свега	78.302	1.376	1.276	2.332	0,91	62.827	1,17
10–49 запослених	59.698	(495)	(97)	1.577	2,45	44.581	2,38
50–249	74.093	(969)	(720)	2.095	2,53	61.517	2,86
250–499	81.411	1.708	996	2.413	2,13	63.052	2,98
500–999	84.750	2.351	1.624	2.687	0,72	68.054	0,61
1000 и више запослених	94.758	2.074	2.860	3.058	0,68	79.353	0,92
Жене							
Свега	70.834	905	488	2.313	0,71	60.648	0,79
10–49 запослених	60.638	(296)	/	1.857	1,94	47.794	3,04
50–249	68.126	(535)	(171)	2.065	1,84	63.037	2,68
250–499	73.333	880	511	2.326	0,83	60.252	0,73
500–999	73.949	1.321	975	2.602	0,64	61.891	0,41
1000 и више запослених	77.733	1.538	920	2.749	0,69	63.901	0,62

2.2.4. Просечна месечна зарада према групама занимања и полу, октобар 2018.

Групе занимања ¹⁾	Просечна месечна зарада, РСД					Медијана месечне зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %
	по запосленом	од тога:			коефицијент варијације (CV), %		
		додатак за прековремени рад	додатак за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником	накнада трошкова превоза			
Укупно							
Свега	74.659	1.146	891	2.322	0,69	61.728	0,80
Руководиоци (директори), функционери и законодавци	129.574	1.435	(357)	2.144	2,14	100.598	1,81
Стручњаци и уметници	100.834	1.363	471	2.616	1,49	81.660	0,52
Инжењери, стручни сарадници и техничари	84.246	882	1.188	2.639	1,26	69.268	1,14
Административни службеници	67.918	681	333	2.434	0,91	58.391	1,14
Услужна и трговачка занимања	53.750	(904)	(632)	2.042	2,01	46.072	1,69
Пољопривредници, шумари, рибари и сродни	58.725	/	/	(1.822)	8,98	41.790	10,94
Занатлије и сродни	64.313	1.746	1.046	2.180	1,58	54.376	2,27
Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи	63.077	1.603	2.018	2.104	1,27	53.855	1,39
Једноставна занимања	49.710	542	816	2.119	1,21	43.409	1,81

2.2.4. Просечна месечна зарада према групама занимања и полу, октобар 2018. (наставак)

Групе занимања ¹⁾	Просечна месечна зарада, РСД					Медијана месечне зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %
	по запосленом	од тога:			коефицијент варијације (CV), %		
		додатак за прековремени рад	додатак за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником	накнада трошкова превоза			
Мушкарци							
Свега	78.302	1.376	1.276	2.332	0,91	62.827	1,17
Руководиоци (директори), функционери и законодавци	132.091	1.391	(463)	2.122	2,59	101.426	2,10
Стручњаци и уметници	116.200	1.868	(769)	2.618	2,44	89.776	2,04
Инжењери, стручни сарадници и техничари	94.396	1.047	1.435	2.507	2,00	75.851	1,90
Административни службеници	70.378	804	598	2.499	1,34	60.263	1,34
Услужна и трговачка занимања	57.248	(1.235)	(1.097)	2.278	3,01	48.281	2,62
Пољопривредници, шумари, рибари и сродни	59.178	/	/	(1.853)	11,38	40.992	14,90
Занатлије и сродни	67.914	1.782	1.222	2.294	1,82	58.288	2,82
Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи	66.346	1.586	2.304	2.185	1,57	56.941	1,91
Једноставна занимања	54.272	742	1.220	2.175	1,53	48.592	2,16
Жене							
Свега	70.834	905	488	2.313	0,71	60.648	0,79
Руководиоци (директори), функционери и законодавци	125.522	(1.507)	(186)	2.179	2,71	97.760	2,26
Стручњаци и уметници	93.605	1.126	331	2.615	1,25	80.525	0,59
Инжењери, стручни сарадници и техничари	75.899	746	985	2.747	1,10	65.979	0,92
Административни службеници	66.431	607	173	2.394	1,03	57.322	1,05
Услужна и трговачка занимања	50.618	(607)	216	1.830	1,89	44.942	2,05
Пољопривредници, шумари, рибари и сродни	57.266	/	/	/	10,63	(44.128)	20,30
Занатлије и сродни	52.034	1.623	444	1.790	1,65	46.424	2,26
Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи	54.434	(1.650)	1.261	(1.890)	1,34	50.589	1,53
Једноставна занимања	45.674	364	459	2.070	1,26	41.216	0,97

¹⁾ Приликом тумачења података за групу занимања Пољопривредници, шумари, рибари и сродни, треба имати у виду да овим истраживањем није обухваћен сектор делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство. Дакле, обухват ове групе занимања је прилично ограничен и нетипичан, јер се може очекивати да та група занимања буде најприсутнија у сектору делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство.

2.2.5. Просечна месечна зарада према степену образовања и полу, октобар 2018.

Степен образовања	Просечна месечна зарада, РСД					Медијана месечне зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %
	по запосленом	од тога:			коефицијент варијације (CV), %		
		додатак за прековремени рад	додатак за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником	накнада трошкова превоза			
Укупно							
Свега	74.659	1.146	891	2.322	0,69	61.728	0,80
Без школе, непотпуна основна школа или основно образовање	51.903	868	875	2.154	1,17	44.836	1,32
Средње образовање	63.281	1.168	1.144	2.246	0,76	54.428	0,92
Виша школа, I степен факултета, стручне студије	79.871	956	519	2.304	1,50	68.760	1,12
Високо образовање, магистарске или докторске студије	109.095	1.278	435	2.579	1,34	85.549	1,09
Мушкарци							
Свега	78.302	1.376	1.276	2.332	0,91	62.827	1,17
Без школе, непотпуна основна школа или основно образовање	58.092	1.035	1.340	2.329	1,58	50.049	1,88
Средње образовање	67.541	1.422	1.498	2.271	1,03	56.613	1,34
Виша школа, I степен факултета, стручне студије	89.327	1.168	861	2.322	1,72	73.360	1,52
Високо образовање, магистарске или докторске студије	122.665	1.477	619	2.547	1,76	94.916	2,17
Жене							
Свега	70.834	905	488	2.313	0,71	60.648	0,79
Без школе, непотпуна основна школа или основно образовање	45.622	700	404	1.976	1,00	41.594	0,83
Средње образовање	57.400	816	654	2.212	0,71	51.932	0,87
Виша школа, I степен факултета, стручне студије	73.172	805	277	2.291	1,65	66.690	1,27
Високо образовање, магистарске или докторске студије	100.397	1.151	318	2.599	1,33	82.771	1,07

2.2.6. Просечна месечна зарада према старосним групама и полу, октобар 2018.

Старосне групе	Просечна месечна зарада, РСД					Медијана месечне зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %
	по запосленом	од тога:			коефицијент варијације (CV), %		
		додатак за прековремени рад	додатак за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником	накнада трошкова превоза			
Укупно							
Свега	74.659	1.146	891	2.322	0,69	61.728	0,80
15–29 год.	62.688	862	829	2.226	1,35	53.498	1,12
30–39	75.030	1.072	811	2.349	0,93	61.501	1,00
40–49	77.679	1.234	974	2.336	1,00	63.426	1,13
50–59	76.078	1.286	998	2.365	1,03	65.380	1,20
60 и више год.	80.782	1.153	586	2.202	1,61	68.115	2,19
Мушкарци							
Свега	78.302	1.376	1.276	2.332	0,91	62.827	1,17
15–29 год.	64.172	1.024	1.060	2.208	1,87	53.875	1,52
30–39	80.144	1.294	1.153	2.355	1,30	64.704	1,52
40–49	83.232	1.529	1.479	2.380	1,29	65.983	1,40
50–59	79.185	1.587	1.497	2.398	1,47	65.123	1,81
60 и више год.	80.650	1.198	752	2.131	2,17	64.332	2,86

2.2.6. Просечна месечна зарада према старосним групама и полу, октобар 2018. (наставак)

Старосне групе	Просечна месечна зарада, РСД					Медијана месечне зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %
	по запосленом	од тога:			коефицијент варијације (CV), %		
		додатак за прековремени рад	додатак за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником	накнада трошкова превоза			
Жене							
Свега	70.834	905	488	2.313	0,71	60.648	0,79
15–29 год.	60.783	653	532	2.249	1,23	53.153	1,42
30–39	69.654	838	451	2.343	0,97	59.176	1,18
40–49	72.436	956	498	2.295	1,06	61.318	1,39
50–59	73.140	1.002	526	2.334	1,17	65.584	1,34
60 и више год.	80.993	1.081	318	2.315	2,14	71.595	2,74

2.2.7. Просечна месечна зарада према дужини стажа у пословном субјекту и полу, октобар 2018.

Дужина стажа у пословном субјекту	Просечна месечна зарада, РСД					Медијана месечне зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %
	по запосленом	од тога:			коефицијент варијације (CV), %		
		додатак за прековремени рад	додатак за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником	накнада трошкова превоза			
Укупно							
Свега	74.659	1.146	891	2.322	0,69	61.728	0,80
Мање од једне год.	58.254	613	456	1.913	1,73	48.022	1,74
1–5	72.166	1.176	784	2.261	1,15	57.436	1,28
6–9	78.351	1.253	672	2.496	1,29	63.502	1,29
10–14	82.813	1.214	902	2.402	1,21	69.737	1,38
15–19	84.135	1.372	1.103	2.492	1,22	73.671	1,04
20–29	84.723	1.235	1.566	2.634	1,14	77.046	1,12
30 и више год.	88.364	1.943	2.193	2.758	1,39	76.321	1,74
Мушкарци							
Свега	78.302	1.376	1.276	2.332	0,91	62.827	1,17
Мање од једне год.	59.866	677	514	1.934	2,44	47.789	2,07
1–5	75.384	1.346	1.072	2.283	1,42	59.543	1,77
6–9	83.095	1.370	949	2.358	1,69	65.958	1,77
10–14	88.986	1.616	1.425	2.355	1,69	72.890	1,87
15–19	89.071	1.887	1.749	2.545	1,83	74.675	2,08
20–29	93.099	1.796	2.775	2.803	1,65	80.601	1,77
30 и више год.	96.455	(2.430)	3.238	3.100	1,94	84.853	2,44
Жене							
Свега	70.834	905	488	2.313	0,71	60.648	0,79
Мање од једне год.	56.341	536	387	1.888	1,42	48.398	1,82
1–5	68.227	967	432	2.236	1,34	54.977	1,65
6–9	73.625	1.137	396	2.634	1,54	61.006	1,39
10–14	77.214	849	427	2.444	1,30	67.057	1,47
15–19	80.125	955	578	2.449	1,26	73.356	1,13
20–29	78.227	799	629	2.502	1,20	74.166	1,69
30 и више год.	80.149	1.448	1.132	2.412	1,53	70.314	1,70

2.2.8. Просечна месечна зарада према врсти уговора и полу, октобар 2018.

Врста уговора	Просечна месечна зарада, РСД					Медијана месечне зараде, РСД	Коефицијент варијације (CV), %
	по запосленом	од тога:			коефицијент варијације (CV), %		
		додатак за прековремени рад	додатак за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником	накнада трошкова превоза			
Укупно							
Свега	74.659	1.146	891	2.322	0,69	61.728	0,80
Рад на неодређено време	79.056	1.270	994	2.389	0,76	65.498	0,92
Рад на одређено време	58.767	731	552	2.201	1,12	50.749	1,49
Привремени и повремени послови	50.596	/	/	894	5,16	42.831	5,75
Мушкарци							
Свега	78.302	1.376	1.276	2.332	0,91	62.827	1,17
Рад на неодређено време	83.570	1.546	1.449	2.409	0,99	67.309	1,21
Рад на одређено време	60.041	825	713	2.185	1,42	51.561	1,70
Привремени и повремени послови	49.386	/	/	(924)	6,17	43.564	6,53
Жене							
Свега	70.834	905	488	2.313	0,71	60.648	0,79
Рад на неодређено време	74.378	985	523	2.369	0,81	63.972	0,99
Рад на одређено време	57.390	630	379	2.219	1,29	50.122	1,89
Привремени и повремени послови	52.198	/	/	(854)	6,41	42.439	6,29

2.3. Зараде по часу за октобар 2018.

2.3.1. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама¹² у укупном броју запослених према секторима делатности и полу, октобар 2018.

Сектори делатности	Просечна зарада по часу, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Медијана зараде по часу, РСД	Коефицијент варијације (CV), %	Просечан број плаћених часова рада		Учешће запослених са ниским зарадама, %		
					укупно	од тога: преко-времених часова	оцена учешћа	интервал поверења	
								доња граница	горња граница
Укупно									
Свега	406,04	0,69	335,34	0,84	184	3	17,86	16,48	19,25
Рударство	529,42	2,07	514,24	1,46	185	2	3,92	2,68	5,15
Прерађивачка индустрија	372,13	1,28	303,20	1,45	187	5	18,58	16,14	21,02
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	703,34	1,32	683,47	1,82	185	(1)	0,14	0,05	0,23
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	329,58	2,91	302,08	3,15	184	2	9,15	3,99	14,31
Грађевинарство	329,00	3,07	268,20	4,09	185	/	29,75	20,09	39,41
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	340,34	2,65	270,50	2,62	183	(2)	25,91	19,55	32,26
Саобраћај и складиштење	391,30	1,76	325,10	1,37	183	2	21,52	16,54	26,49
Услуге смештаја и исхране	303,58	4,89	240,34	2,83	182	/	37,52	22,09	52,95
Информисање и комуникације	602,93	3,81	447,64	3,41	183	(1)	7,70	4,20	11,19
Финансијске делатности и делатност осигурања	704,10	1,41	554,57	1,06	182	0	6,01	5,11	6,92
Пословање некретнинама	445,80	7,95	332,43	9,06	184	/	20,33	7,13	33,52
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	578,54	4,66	453,54	3,59	183	(1)	13,00	9,22	16,77
Административне и помоћне услужне делатности	326,91	2,24	263,10	3,97	180	1	34,11	25,56	42,66
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	448,73	3,80	392,11	2,65	189	6	6,01	3,32	8,70
Образовање	410,23	1,95	419,77	0,82	178	/	12,77	10,61	14,94
Здравствена и социјална заштита	400,05	1,19	346,27	0,75	185	4	10,80	8,97	12,64
Уметност; забава и рекреација	339,95	3,13	271,79	2,88	183	/	28,44	22,86	34,02
Остале услужне делатности	420,15	4,76	339,95	7,52	183	/	22,03	13,53	30,53
Мушкарци									
Свега	424,26	0,89	339,61	1,20	185	3	17,77	15,98	19,56
Рударство	524,32	1,97	512,18	1,55	185	2	4,00	2,62	5,38
Прерађивачка индустрија	405,20	1,51	332,79	2,08	187	5	14,04	11,52	16,56
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	722,51	1,42	715,40	2,13	185	(2)	0,14	0,03	0,24
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	327,35	2,93	302,64	3,42	185	2	9,67	3,88	15,47
Грађевинарство	320,65	3,19	259,24	3,68	185	/	31,37	21,18	41,56
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	356,77	2,87	287,58	3,70	184	(2)	23,37	16,67	30,07
Саобраћај и складиштење	387,87	1,80	321,55	1,45	184	2	23,75	17,77	29,73
Услуге смештаја и исхране	319,80	7,87	239,54	4,77	181	/	39,49	21,78	57,21
Информисање и комуникације	641,06	4,73	453,54	4,21	184	(1)	6,88	3,04	10,72
Финансијске делатности и делатност осигурања	809,85	2,22	630,01	2,91	182	(0)	6,12	4,79	7,46
Пословање некретнинама	464,90	8,17	362,39	9,93	184	/	11,95	2,42	21,47
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	596,07	6,84	449,54	6,50	182	(1)	15,13	9,43	20,83
Административне и помоћне услужне делатности	329,46	2,62	263,06	4,07	181	2	35,71	25,11	46,31
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	450,62	4,46	401,09	3,35	193	(8)	6,84	2,39	11,29
Образовање	434,68	4,07	420,41	1,06	177	/	12,86	9,30	16,41
Здравствена и социјална заштита	452,05	2,17	358,33	1,87	187	7	9,64	7,64	11,63
Уметност; забава и рекреација	346,73	4,25	265,36	3,88	182	/	32,11	24,73	39,50
Остале услужне делатности	427,44	5,17	(342,60)	7,26	183	/	14,76	7,85	21,67

¹² Под запосленима са ниском зарадом сматрају се лица која зарађују мање или једнако 2/3 медијане зараде по часу.

2.3.1. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према секторима делатности и полу, октобар 2018. (наставак)

Сектори делатности	Просечна зарада по часу, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Медијана зараде по часу, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Просечан број плаћених часова рада		Учешће запослених са ниским зарадама, %		
					укупно	од тога: преко-вре-мених часова	оцена уче-шћа	интервал поверења	
								доња грани-ца	горња грани-ца
Жене									
Свега	386,90	0,73	330,41	0,89	183	2	17,97	16,41	19,52
Рударство	555,30	4,16	520,31	4,14	184	/	3,52	1,87	5,17
Прерађивачка индустрија	327,45	1,26	275,25	1,42	186	5	24,72	21,65	27,78
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	613,34	2,79	603,25	3,06	183	/	0,14	-0,05	0,33
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	336,75	3,30	300,27	2,94	184	(1)	7,47	2,76	12,18
Грађевинарство	392,49	3,58	337,92	4,82	183	(1)	17,40	9,57	25,23
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	325,76	3,03	259,82	2,55	183	/	28,16	20,13	36,18
Саобраћај и складиштење	401,24	2,98	334,76	2,98	183	(1)	15,06	10,54	19,58
Услуге смештаја и исхране	290,38	3,69	244,22	3,33	183	/	35,92	19,60	52,23
Информисање и комуникације	548,20	3,02	433,66	2,78	183	/	8,87	5,29	12,46
Финансијске делатности и делатност осигурања	647,43	1,50	534,29	1,15	182	(0)	5,95	4,92	6,99
Пословање некретнимама	419,25	9,24	294,07	11,38	183	/	31,98	14,90	49,06
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	557,30	3,38	453,55	2,78	183	(1)	10,41	7,39	13,43
Административне и помоћне услужне делатности	322,22	2,43	263,51	3,12	179	(1)	31,16	24,75	37,58
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	447,52	3,66	385,15	2,32	187	5	5,48	3,49	7,47
Образовање	401,85	1,56	418,76	0,89	178	/	12,74	10,29	15,19
Здравствена и социјална заштита	385,21	1,17	344,08	0,77	184	3	11,14	9,05	13,23
Уметност; забава и рекреација	332,67	2,74	275,23	2,80	183	/	24,50	18,90	30,10
Остале услужне делатности	414,16	6,27	338,53	8,33	183	/	28,01	17,01	39,01

2.3.2. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према облику својине и полу, октобар 2018.

Облик својине	Просечна зарада по часу, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Медијана зараде по часу, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Просечан број плаћених часова рада		Учешће запослених са ниским зарадама, %		
					укупно	од тога: преко-вре-мених часова	оцена уче-шћа	интервал поверења	
								доња грани-ца	горња грани-ца
Укупно									
Свега	406,04	0,69	335,34	0,84	184	3	17,86	16,48	19,25
Приватна својина	385,46	1,07	292,28	1,26	184	3	24,14	21,90	26,39
Државна својина	436,25	0,83	397,22	0,76	184	3	8,64	7,61	9,67
Мушкарци									
Свега	424,26	0,89	339,61	1,20	185	3	17,77	15,98	19,56
Приватна својина	402,67	1,29	304,92	1,62	184	3	23,30	20,71	25,89
Државна својина	467,74	0,96	407,93	0,91	185	4	6,63	5,43	7,83
Жене									
Свега	386,90	0,73	330,41	0,89	183	2	17,97	16,41	19,52
Приватна својина	362,15	1,16	277,83	1,32	184	2	25,28	22,49	28,08
Државна својина	413,50	0,93	391,26	0,98	183	2	10,10	8,87	11,34

2.3.3. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према величини пословног субјекта и полу, октобар 2018.

Величина пословног субјекта	Просечна зарада по часу, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Медијана зараде по часу, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Просечан број плаћених часова рада		Учешће запослених са ниским зарадама, %		
					укупно	од тога: преко-вре-мених часова	оцена уче-шћа	интервал поверења	
								доња грани-ца	горња грани-ца
Укупно									
Свега	406,04	0,69	335,34	0,84	184	3	17,86	16,48	19,25
10–49 запослених	330,70	1,99	252,23	2,48	182	(1)	37,24	32,93	41,55
50–249	387,71	1,87	341,90	2,61	183	(2)	19,78	16,46	23,11
250–499	419,75	1,24	332,72	1,46	185	3	16,21	11,65	20,76
500–999	425,00	0,42	344,52	0,34	186	4	9,41	9,02	9,80
1000 и више запослених	467,55	0,43	380,32	0,55	185	4	5,87	5,59	6,16
Мушкарци									
Свега	424,26	0,89	339,61	1,20	185	3	17,77	15,98	19,56
10–49 запослених	327,53	2,45	244,28	2,44	183	/	38,51	33,23	43,79
50–249	402,19	2,47	333,15	2,93	184	(2)	17,95	14,24	21,66
250–499	438,95	2,12	338,33	2,84	186	4	15,40	7,31	23,48
500–999	455,05	0,73	362,70	0,60	187	5	7,64	7,15	8,13
1000 и више запослених	511,59	0,63	426,01	0,84	185	4	4,88	4,51	5,25
Жене									
Свега	386,90	0,73	330,41	0,89	183	2	17,97	16,41	19,52
10–49 запослених	335,33	2,12	262,02	3,10	181	(1)	35,39	30,34	40,43
50–249	374,13	1,89	352,55	3,10	182	(1)	21,50	17,41	25,59
250–499	398,94	0,83	326,72	0,71	184	2	17,08	15,78	18,38
500–999	400,91	0,65	333,51	0,43	185	3	10,82	10,21	11,44
1000 и више запослених	421,71	0,68	345,95	0,59	185	4	6,91	6,45	7,37

2.3.4. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према групама занимања и полу, октобар 2018.

Групе занимања ¹⁾	Просечна зарада по часу, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Медијана зараде по часу, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Просечан број плаћених часова рада		Учешће запослених са ниским зарадама, %		
					укупно	од тога: преко-вре-мених часова	оцена уче-шћа	интервал поверења	
								доња грани-ца	горња грани-ца
Укупно									
Свега	406,04	0,69	335,34	0,84	184	3	17,86	16,48	19,25
Руководиоци (директори), функционери и законодавци	704,11	2,16	546,13	1,66	185	2	7,42	6,25	8,89
Стручњаци и уметници	553,99	1,51	448,97	0,85	182	2	2,27	1,74	2,78
Инжењери, стручни сарадници и техничари	458,43	1,25	376,25	1,12	184	2	8,01	5,86	9,64
Административни службеници	369,88	0,91	316,33	1,17	184	2	15,05	13,14	16,98
Услужна и трговачка занимања	291,21	1,71	248,67	1,61	184	(3)	32,96	28,24	38,41
Пољопривредници, шумари, рибари и сродни	(323,80)	9,43	227,12	10,93	182	/	41,95	14,24	62,34
Занатлије и сродни	345,38	1,53	292,96	2,15	186	5	23,13	20,56	26,53
Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи	338,53	1,23	289,41	1,22	186	5	19,44	17,51	21,83
Једноставна занимања	272,68	1,18	239,03	1,90	182	2	39,28	35,62	43,26

2.3.4. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према групама занимања и полу, октобар 2018. (наставак)

Групе занимања ¹⁾	Просечна зарада по часу, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Медијана зараде по часу, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Просечан број плаћених часова рада		Учешће запослених са ниским зарадама, %		
					укупно	од тога: преко-вре-мених часова	оцена уче-шћа	интервал поверења	
								доња грани-ца	горња грани-ца
Мушкарци									
Свега	424,26	0,89	339,61	1,20	185	3	17,77	15,98	19,56
Руководиоци (директори), функционери и законодавци	718,82	2,63	549,95	1,86	184	2	7,82	6,53	9,32
Стручњаци и уметници	636,41	2,51	495,94	2,34	182	2	3,87	2,57	4,97
Инжењери, стручни сарадници и техничари	512,86	1,99	408,83	1,84	184	2	10,34	6,45	13,28
Административни службеници	382,70	1,33	325,10	1,30	184	2	14,63	12,13	16,99
Услужна и трговачка занимања	307,57	2,14	260,02	2,78	185	(3)	30,46	26,08	35,52
Пољопривредници, шумари, рибари и сродни	(327,26)	12,00	(222,78)	13,44	182	/	53,32	20,18	77,63
Занатлије и сродни	365,07	1,76	313,94	2,61	186	4	19,33	16,73	22,71
Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи	355,78	1,48	305,24	1,58	186	4	20,18	17,96	22,80
Једноставна занимања	296,88	1,52	265,86	1,99	182	2	30,11	26,06	34,49
Жене									
Свега	386,90	0,73	330,41	0,89	183	2	17,97	16,41	19,52
Руководиоци (директори), функционери и законодавци	680,44	2,65	531,08	2,35	185	(2)	6,77	4,90	9,10
Стручњаци и уметници	515,21	1,28	441,15	0,63	181	2	1,52	1,17	1,94
Инжењери, стручни сарадници и техничари	413,68	1,11	358,59	0,98	184	2	6,09	4,65	7,38
Административни службеници	362,14	1,03	310,75	1,15	184	2	15,31	13,35	17,37
Услужна и трговачка занимања	276,56	2,00	243,68	1,97	183	(2)	35,20	28,60	42,54
Пољопривредници, шумари, рибари и сродни	312,63	10,72	(239,83)	20,85	183	/	5,32	-4,65	16,02
Занатлије и сродни	278,22	1,62	246,51	2,30	187	6	36,10	30,64	42,39
Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи	292,90	1,56	272,41	1,73	186	(6)	17,49	14,76	20,88
Једноставна занимања	251,28	1,22	225,53	1,02	182	1	47,38	42,99	52,15

¹⁾ Приликом тумачења података за групу занимања Пољопривредници, шумари, рибари и сродни, треба имати у виду да овим истраживањем није обухваћен сектор делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство. Дакле, обухват ове групе занимања је прилично ограничен и нетипичан, јер се може очекивати да та група занимања буде најприсутнија у сектору делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство.

2.3.5. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према степену образовања и полу, октобар 2018.

Степен образовања	Просечна зарада по часу, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Медијана зараде по часу, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Просечан број плаћених часова рада		Учешће запослених са ниским зарадама, %		
					укупно	од тога: преко-вре-мених часова	оцена уче-шћа	интервал поверења	
								доња грани-ца	горња грани-ца
Укупно									
Свега	406,04	0,69	335,34	0,84	184	3	17,86	16,48	19,25
Без школе, непотпуна основна школа или основно образовање	282,86	1,17	243,48	1,41	183	3	36,40	33,19	39,61
Средње образовање	342,14	0,70	294,13	0,88	185	3	22,04	20,12	23,96
Виша школа, I степен факултета, стручне студије	435,69	1,56	375,02	1,18	184	2	8,79	6,64	10,94
Високо образовање, магистарске или докторске студије	597,34	1,34	470,58	1,39	182	2	3,40	2,72	4,08

2.3.5. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према степену образовања и полу, октобар 2018. (наставак)

Степен образовања	Просечна зарада по часу, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Медијана зараде по часу, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Просечан број плаћених часова рада		Учешће запослених са ниским зарадама, %		
					укупно	од тога: преко-вре-мених часова	оцена уче-шћа	интервал поверења	
								доња грани-ца	горња грани-ца
Мушкарци									
Свега	424,26	0,89	339,61	1,20	185	3	17,77	15,98	19,56
Без школе, непотпуна основна школа или основно образовање	316,17	1,58	271,83	1,84	184	3	26,71	23,06	30,37
Средње образовање	363,82	0,93	306,42	1,30	185	4	21,16	18,88	23,44
Виша школа, I степен факултета, стручне студије	486,65	1,78	398,78	1,56	184	2	8,00	5,94	10,05
Високо образовање, магистарске или докторске студије	670,31	1,79	525,36	2,09	183	2	4,69	3,54	5,84
Жене									
Свега	386,90	0,73	330,41	0,89	183	2	17,97	16,41	19,52
Без школе, непотпуна основна школа или основно образовање	249,06	1,03	226,86	0,82	183	3	46,24	42,39	50,08
Средње образовање	312,21	0,73	280,85	0,92	184	3	23,25	20,79	25,70
Виша школа, I степен факултета, стручне студије	399,58	1,75	365,13	1,23	183	(2)	9,35	6,35	12,36
Високо образовање, магистарске или докторске студије	550,57	1,31	453,57	1,19	182	2	2,57	2,01	3,13

2.3.6. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према старосним групама и полу, октобар 2018.

Старосне групе	Просечна зарада по часу, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Медијана зараде по часу, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Просечан број плаћених часова рада		Учешће запослених са ниским зарадама, %		
					укупно	од тога: преко-вре-мених часова	оцена уче-шћа	интервал поверења	
								доња грани-ца	горња грани-ца
Укупно									
Свега	406,04	0,69	335,34	0,84	184	3	17,86	16,48	19,25
15–29 год.	343,08	1,39	290,61	1,17	183	2	22,58	20,11	25,06
30–39	409,15	0,94	334,65	1,04	184	3	17,35	15,73	18,97
40–49	421,60	0,98	342,97	1,19	184	3	17,43	15,82	19,03
50–59	412,48	1,01	355,26	1,29	184	3	16,30	14,57	18,04
60 и више год.	438,78	1,65	366,68	2,09	184	2	17,48	15,07	19,90
Мушкарци									
Свега	424,26	0,89	339,61	1,20	185	3	17,77	15,98	19,56
15–29 год.	350,18	1,94	292,32	1,53	183	3	21,95	19,15	24,75
30–39	435,00	1,30	350,77	1,54	185	3	16,94	14,95	18,92
40–49	450,03	1,27	357,41	1,52	185	3	16,39	14,43	18,35
50–59	427,43	1,42	352,39	1,89	185	4	16,55	13,83	19,27
60 и више год.	437,55	2,20	348,49	2,74	184	3	20,67	17,34	24,00
Жене									
Свега	386,90	0,73	330,41	0,89	183	2	17,97	16,41	19,52
15–29 год.	333,97	1,25	289,39	1,53	182	2	23,40	19,95	26,86
30–39	381,97	1,01	321,63	1,24	183	2	17,78	15,66	19,90
40–49	394,76	1,06	331,73	1,44	184	2	18,41	16,42	20,39
50–59	398,35	1,16	358,10	1,51	184	2	16,07	14,27	17,86
60 и више год.	440,75	2,23	390,74	2,57	184	2	12,34	9,36	15,33

2.3.7. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према дужини стажа у пословном субјекту и полу, октобар 2018.

Дужина стажа у пословном субјекту	Просечна зарада по часу, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Медијана зараде по часу, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Просечан број плаћених часова рада		Учешће запослених са ниским зарадама, %		
					укупно	од тога: преко-вре-мених часова	оцена уче-шћа	интервал поверења	
								доња грани-ца	горња грани-ца
Укупно									
Свега	406,04	0,69	335,34	0,84	184	3	17,86	16,48	19,25
Мање од једне год.	321,67	1,77	263,06	1,61	181	2	30,48	27,11	33,85
1–5	392,41	1,14	309,88	1,31	184	3	22,18	20,01	24,36
6–9	425,26	1,26	344,22	1,33	184	3	13,94	12,03	15,85
10–14	449,15	1,19	381,96	1,41	185	3	12,81	11,04	14,57
15–19	456,08	1,19	404,84	1,02	185	3	7,19	5,57	8,81
20–29	459,24	1,10	419,36	1,01	185	2	6,03	4,67	7,38
30 и више год.	473,69	1,35	410,65	1,69	187	4	3,31	2,43	4,18
Мушкарци									
Свега	424,26	0,89	339,61	1,20	185	3	17,77	15,98	19,56
Мање од једне год.	329,75	2,54	261,83	1,93	182	2	31,03	26,98	35,07
1–5	408,84	1,38	321,28	1,80	185	3	21,33	18,48	24,18
6–9	449,68	1,69	357,88	1,79	185	3	12,49	10,20	14,79
10–14	479,99	1,67	394,51	1,84	186	3	11,46	9,28	13,64
15–19	479,44	1,80	410,22	1,74	186	4	7,89	5,50	10,28
20–29	501,12	1,60	428,99	1,45	186	4	4,21	3,00	5,42
30 и више год.	514,68	1,95	444,42	1,96	188	(5)	2,69	1,65	3,73
Жене									
Свега	386,90	0,73	330,41	0,89	183	2	17,97	16,41	19,52
Мање од једне год.	312,07	1,40	264,66	1,78	181	2	29,83	25,81	33,86
1–5	372,31	1,37	297,83	1,61	184	3	23,23	20,62	25,84
6–9	400,93	1,46	330,83	1,39	184	3	15,38	12,88	17,88
10–14	421,17	1,31	367,68	1,53	184	2	14,03	12,01	16,04
15–19	437,10	1,29	401,91	1,06	184	2	6,62	4,90	8,34
20–29	426,77	1,19	409,47	1,48	183	2	7,43	5,26	9,60
30 и више год.	432,08	1,49	381,85	1,79	185	3	3,93	2,52	5,35

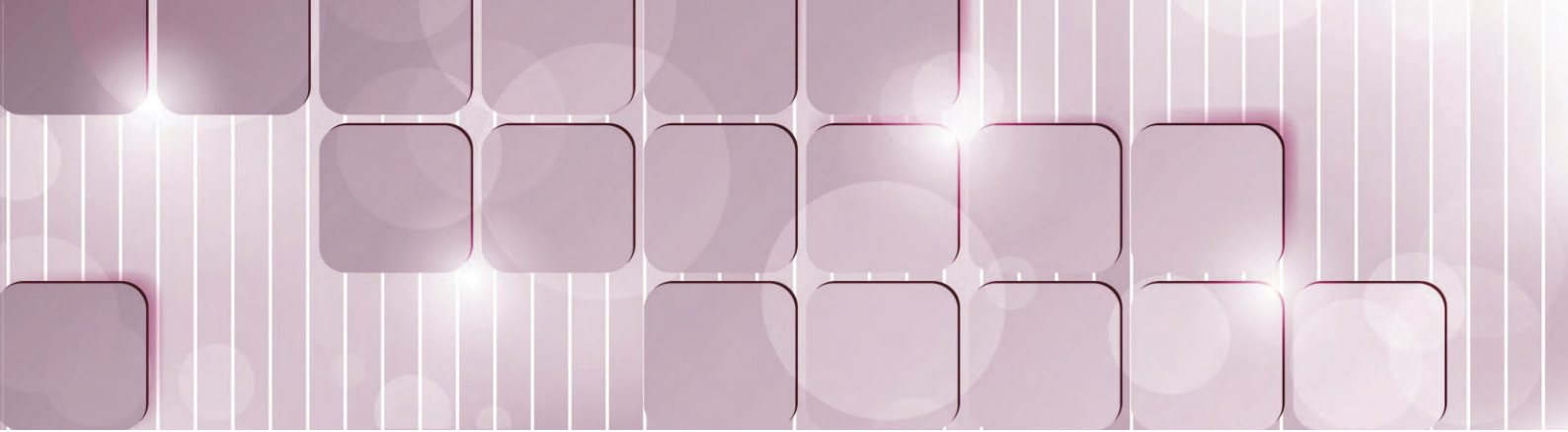
2.3.8. Просечна зарада по часу, просечан број плаћених часова рада и учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених према врсти уговора и полу, октобар 2018.

Врста уговора	Просечна зарада по часу, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Медијана зараде по часу, РСД	Коефици-јент варијације (CV), %	Просечан број плаћених часова рада		Учешће запослених са ниским зарадама, %		
					укупно	од тога: преко-вре-мених часова	оцена уче-шћа	интервал поверења	
								доња грани-ца	горња грани-ца
Укупно									
Свега	406,04	0,69	335,34	0,84	184	3	17,86	16,48	19,25
Рад на неодређено време	428,62	0,75	355,10	0,98	185	3	15,07	13,66	16,48
Рад на одређено време	323,87	1,12	277,60	1,51	182	2	27,31	24,32	30,29
Привремени и повремени послови	287,43	5,22	249,81	4,75	176	(0)	39,03	27,82	50,23
Мушкарци									
Свега	424,26	0,89	339,61	1,20	185	3	17,77	15,98	19,56
Рад на неодређено време	451,47	0,98	363,49	1,26	185	3	14,80	12,95	16,64
Рад на одређено време	329,37	1,40	280,53	1,65	182	2	27,03	23,61	30,45
Привремени и повремени послови	279,38	6,22	249,60	5,59	176	/	42,41	29,78	55,04
Жене									
Свега	386,90	0,73	330,41	0,89	183	2	17,97	16,41	19,52
Рад на неодређено време	404,93	0,82	347,50	1,07	184	2	15,35	13,76	16,93
Рад на одређено време	317,92	1,33	274,14	1,92	181	2	27,61	23,69	31,53
Привремени и повремени послови	298,10	6,76	251,33	4,85	176	/	34,54	22,15	46,93

2.4. Платни јаз између жена и мушкараца, октобар 2018.

	Платни јаз између жена и мушкараца, %		
	оцена јаза	интервал поверења	
		доња граница	горња граница
Укупно	8,8	7,14	10,47
Сектори делатности			
Рударство	-5,9	-13,52	1,70
Прерађивачка индустрија	19,2	16,85	21,53
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	15,1	9,85	20,37
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	-2,9	-7,06	1,31
Грађевинарство	-22,4	-31,22	-13,59
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	8,7	3,88	13,50
Саобраћај и складиштење	-3,4	-9,29	2,40
Услуге смештаја и исхране	9,2	-3,23	21,63
Информисање и комуникације	14,5	8,59	20,38
Финансијске делатности и делатност осигурања	20,1	16,26	23,85
Пословање некретнинама	9,8	-2,41	22,05
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	6,5	-5,27	18,28
Административне и помоћне услужне делатности	2,2	-2,65	7,04
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	0,7	-4,24	5,62
Образовање	7,6	0,66	14,44
Здравствена и социјална заштита	14,8	11,42	18,15
Уметност; забава и рекреација	4,1	-2,69	10,80
Остале услужне делатности	3,1	-9,46	15,68
Облик својине			
Приватна својина	10,1	7,71	12,41
Државна својина	11,6	9,84	13,35
Величина пословног субјекта			
10–49 запослених	-2,4	-7,19	2,42
50–249	7,0	2,65	11,31
250–499	9,1	5,52	12,71
500–999	11,9	9,99	13,81
1000 и више запослених	17,6	15,92	19,21
Групе занимања¹⁾			
Руководиоци (директори), функционери и законодавци	5,3	0,94	10,29
Стручњаци и уметници	19,0	15,74	22,21
Инжењери, стручни сарадници и техничари	19,3	16,76	22,14
Административни службеници	5,4	3,29	8,11
Услужна и трговачка занимања	10,1	5,72	14,30
Пољопривредници, шумари, рибари и сродни	4,5	-22,55	31,17
Занатлије и сродни	23,8	19,18	27,08
Руковаоци машинама и постројењима, монтери и возачи	17,7	13,33	20,57
Једноставна занимања	15,4	12,86	18,32
Степен образовања			
Без школе, непотпуна основна школа или основно образовање	21,2	18,6	23,85
Средње образовање	14,2	12,42	15,95
Виша школа, I степен факултета, стручне студије	17,9	14,67	21,11
Високо образовање, магистарске или докторске студије	17,9	15,01	20,72
Старосне групе			
15–29 год.	4,6	1,00	8,26
30–39	12,2	9,72	14,66
40–49	12,3	9,96	14,61
50–59	6,8	3,79	9,82
60 и више год.	-0,7	-6,72	5,26
Дужина стажа у пословном субјекту			
Мање од једне год.	5,4	0,98	9,75
1–5	8,9	6,07	11,80
6–9	10,8	7,51	14,17
10–14	12,3	9,05	15,46
15–19	8,8	5,08	12,58
20–29	14,8	11,69	17,99
30 и више год.	16,0	12,05	20,05
Врста уговора			
Рад на неодређено време	10,3	8,49	12,13
Рад на одређено време	3,5	0,47	6,48
Привремени и повремени послови	-6,7	-22,49	9,09

¹⁾ Приликом тумачења података за групу занимања Пољопривредници, шумари, рибари и сродни, треба имати у виду да овим истраживањем није обухваћен сектор делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство. Дакле, обухват ове групе занимања је прилично ограничен и нетипичан, јер се може очекивати да та група занимања буде најприсутнија у сектору делатности Пољопривреда, шумарство и рибарство.

Методолошка објашњења

3.1. Циљ истраживања

Циљ Истраживања о структури зарада је добијање података о просечним месечним и годишњим зарадама, као и о просечним зарадама по часу рада, према индивидуалним карактеристикама запослених – занимање, пол, степен образовања, старост, дужина радног стажа у пословном субјекту, врста уговора запосленог (рад на неодређено и одређено време и рад по уговору о обављању привремених и повремених послова), као и према карактеристикама пословног субјекта у којем запослени раде – делатност, величина и облик својине пословног субјекта.

Истраживање је спроведено у складу са регулативама ЕУ, при чему је референтна година 2018. и референтни месец октобар.

3.2. Извештајне јединице, статистичке јединице

Извештајне јединице су активни пословни субјекти (правна лица и предузетници) са 10 и више запослених (даље објашњење у делу Карактеристике узорка).

Јединице посматрања (статистичка јединица) јесу запослени у пословним субјектима који су примили зараду за октобар 2018. године, без обзира на тип уговора који су имали са послодавцем: запослени на одређено или неодређено време, као и лица која су радила по основу уговора о обављању привремених и повремених послова.

3.3. Карактеристике узорка

Оквир за избор узорка формиран је на основу података о активним пословним субјектима из Статистичког пословног регистра (СПР) и Централног регистра обавезног социјалног осигурања (ЦРОСО). Узорачки оквир чинили су пословни субјекти чија је претежна делатност из свих сектора КД (2010), изузев сектора Пољопривреда, шумарство и рибарство, који су имали 10 и више запослених на дан 31. октобра 2018. године, према подацима из ЦРОСО. Оквир за избор узорка садржао је око 19,5 хиљада активних пословних субјеката, са око 1,4 милиона запослених.

Истраживање је спроведено на двоетапном стратификованом случајном узорку. Јединице прве етапе били су пословни субјекти, а јединице друге етапе били су запослени.

Стратификација пословних субјеката извршена је на 80 области делатности из обухвата истраживања и пет величинских класа које су дефинисане према броју запослених (10–49; 50–249; 250–499; 500–999; 1000 и више). Стратуми јединица са 250 и више запослених били су пописни – све јединице ових стратума укључене су у узорак истраживања. Из преосталих стратума, који су били непописни, изабрани су случајни узорци. Укупно је дефинисано 310 стратума, од којих су 152 пописна.

Алокација узорка по стратумима одређена је као решење нелинеарног проблема оптимизације са задатим ограничењима за више променљивих и више домена (Bethel, 1989, ISTAT¹³). У случају једног помоћног обележја и једног домена, алокација одређена уз помоћ *Bethel* алгоритма, поклапа се са *Neuman*-овом алокацијом.

У табели 3.1 приказане су планиране максималне грешке, тј. коефицијенти варијације (CV) по унапред дефинисаним доменима за оцену помоћних обележја – укупан број запослених из ЦРОСО и просечна месечна зарада заснована на подацима из Пореске управе. Нису била расположива друга помоћна обележја, која би била у већој корелацији са индивидуалним карактеристикама запослених и која би допринела оптималној алокацији.

Табела 3.1. Планиране грешке за оцену броја запослених и просечне месечне зараде, 2018.

Тип домена	Број домена	Планирана грешка за оцену броја запослених, CV (%)	Планирана грешка за оцену просечне месечне зараде, CV (%)
КД (2010) области	80	9	11
КД (2010) сектори	18	7	9
Величинске класе	5	3	3

¹³ Bethel, J. „Sample allocation in multivariate surveys“, Survey methodology, 15 (1989): 47–57.

Алоцирани узорак садржао је 2 185 пословних субјеката, са око 770 хиљада запослених.

Пословни субјекти, јединице узорка прве етапе, изабрани су на прост случајан начин. Коришћена је секвенцијална шема избора уз помоћ перманентних случајних бројева униформне расподеле на интервалу (0,1). Почетна тачка избора узорка била је 0,75.

У другој етапи, унутар сваког изабраног пословног субјекта, извршен је избор систематског узорка са списка запослених који су примили зараду за октобар 2018. године. Избор запослених, према упутству за спровођење истраживања, вршило је лице надлежно за рачуноводствене послове.

Број запослених које је требало изабрати у узорак зависио је од величине пословног субјекта и биран је на начин приказан у табели 3.2.

Табела 3.2. Избор систематског узорка запослених, 2018.

Укупан број запослених у пословном субјекту, стање 31.10.2018.	Број запослених који су бирани у узорак
Између 51 и 99 запослених	50% (сваки други)
Између 100 и 249	25% (сваки четврти)
Између 250 и 1499	10% (сваки десети)
1500 и више запослених	150 запослених

Оцене тотала, количника, медијана и других параметара (*Horvitz-Thompson* оцене) израчунате су по стандардном поступку за стратификован двоетапни узорак са избором простог случајног узорка у обе етапе.

Оцене стандардних грешака тотала, количника и других рационалних функција тотала израчунате су по методи Тејлорове линеаризације, док је за оцену стандардне грешке медијане, која зависи од уређености низа вредности, коришћен метод „једначина за оцењивање“ (енг. *estimating equations*).

Узорачки пондер за јединице прве етапе био је једнак односу броја јединица у стратуму и броја јединица у узорку. Пондерацијом вредности јединица узорка израчунава се оцена параметра за пословне субјекте из стратума.

Пондер за јединице друге етапе (изабрана запослена лица унутар пословног субјекта) био је једнак односу укупног броја запослених у пословном субјекту и броја запослених у узорку из пословног субјекта.

Пондер за запослене, за одређивање оцене за запослене на нивоу стратума, једнак је производу пондера прве и друге етапе.

Коначни пондери за пословне субјекте и запослене израчунати су у неколико корака:

- Пондери јединица прве и друге етапе кориговани су за неодговор јединица са одговарајућом оценом вероватноће одговора јединице.
- Стратуми без јединица прве етапе у реализованом узорку, као и стратуми који су имали само једну јединицу у реализованом узорку, а по плану узорка су имали више од једне јединице у узорку, спојени су са сличним стратумима – са стратумима исте области делатности и приближне величинске класе.
- Детектовани су пословни субјекти који су се по вредностима кључних обележја значајније разликовали од осталих јединица стратума (енг. *outlier*). Јединице стратума које су имале изузетно високе вредности за укупан број запослених, зараде запослених за октобар или за просечну зараду по запосленом сврстане су у посебне, пописне стратуме. Кориговани су пондери јединица из стратума из којих су они искључени. Укупно је издвојено тринаест великих јединица.

3.3.1. О тачности података

Оцене узорачких грешака (коэффициент варијације и интервал поверења) за кључне параметре истраживања приказане су у табелама, заједно са оценама параметара (Поглавље 2). У зависности од вредности оцене коэффициент варијације (CV), утврђује се прецизност оцене:

- ако је вредност коефицијента варијације мања или једнака 15%, оцена је задовољавајуће прецизности;
- ако је вредност коефицијента варијације између 15% и 30%, оцена је мање прецизна и приказана је у заградама;
- ако је вредност коефицијента варијације већа од 30%, оцена је непрецизна и није публикована, односно приказан је симбол „ / “.

За варијабле *учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених и платни јаз између жена и мушкараца* приказане су њихове оцене са горњом и доњом границом 95-процентног интервала поверења. Што је разлика између горње и доње границе интервала мања, то је оцена прецизнија. Осим тога, ако су границе интервала поверења истог знака (обе позитивне или обе негативне), онда је на нивоу значајности од 5% права вредност параметра различита од нуле.

За Републику Србију – укупно коефицијент варијације износио је 0,88% за просечну годишњу зараду и 0,85% за медијану годишње зараде.

Табела 3.3. Коэффициенти варијације за просечну и медијалну зараду, 2018.

	Коэффициент варијације (%)
Просечна годишња зарада	0,88
Медијана годишње зараде	0,85
Просечна месечна зарада	0,69
Медијана месечне зараде	0,80
Просечна зарада по часу	0,69
Медијана зараде по часу	0,84

Учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених на нивоу Републике Србије креће се у распону од 16,48% до 19,25%, на нивоу поверења од 95%.

Резултати истраживања показују да на нивоу значајности од 5% постоји статистички значајна разлика између зарада по часу жена и мушкараца. Зараде жена су, у просеку, мање од зараде мушкараца и платни јаз се креће у интервалу од 7,14% до 10,47%.

У неузорачке грешке, које постоје без обзира на то да ли се истраживање спроводи на узорку или на целом скупу чије су јединице предмет истраживања, спадају грешке: обухвата, неодговора, мерења, обраде, импутација и сл.

Правилно тумачење резултата статистичких истраживања није могуће без сагледавања размере узорачких и неузорачких грешака у подацима.

У табелама 3.4–3.7 приказане су процене грешака обухвата и неодговора, као неке од неузорачких грешака које су начињене у овом истраживању.

Грешке обухвата најчешће су последица несавршености оквира за избор узорка. Ако оквир не садржи неке од јединица из домена истраживања, јавља се грешка мањег обухвата (енг. *under-coverage*). С друге стране, ако оквир садржи јединице које нису из обухвата истраживања, настаје грешка већег обухвата (енг. *over-coverage*).

Грешка мањег обухвата није рачуната у овом истраживању, али се претпоставља да она није значајно утицала на резултате. Приликом конструисања оквира за избор узорка, коришћен је податак о броју запослених из ЦРОСО на дан 31. октобра 2018. године, што је референтни датум истраживања. Евентуалне грешке мањег обухвата могле су да буду последица неажурности СПР-а, на пример, из разлога што постоји кашњење у погледу регистровања новоотворених пословних субјекта или промене њихове делатности.

Грешка већег обухвата процењена је на основу информације о одговору јединице који је разврстан у 12 класа:

- мање од 10 запослених;
- предат извештај, послује;
- послује, одбија да преда извештај;
- није нађена (није испоручен образац);
- затворена, угашена;
- мирује, не послује;
- изван обухвата истраживања (не обавља делатност на коју се односи истраживање);
- стечај;
- ликвидација;
- остали разлози (нпр. непознат разлог неодговора, организационе промене);
- непотпуно попуњен образац;
- нема исплаћених зарада за октобар 2018.

Већи обухват чинили су пословни субјекти (а тиме и припадајући запослени) уколико је одговор био: мање од 10 запослених; затворена, угашена; мирује, не послује; не обавља делатност на коју се односи истраживање; стечај, ликвидација и нема исплаћених зарада за октобар 2018.

У табелама 3.4 и 3.5 приказане су грешке већег обухвата по секторима и величинским класама.

Табела 3.4. Грешке већег обухвата по секторима делатности, 2018.

Сектор КД (2010)	Стопа већег обухвата (%)	
	пословни субјекти	запослени
Укупно	2,6	1,2
Рударство	2,2	0,6
Прерађивачка индустрија	1,7	1,1
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	0,0	0,0
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	0,0	0,0
Грађевинарство	0,0	0,0
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	1,1	0,3
Саобраћај и складиштење	2,1	0,5
Услуге смештаја и исхране	8,2	4,2
Информисање и комуникације	2,8	1,0
Финансијске делатности и делатност осигурања	2,7	0,5
Пословање некретнинама	2,6	1,2
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	5,0	2,9
Административне и помоћне услужне делатности	6,1	3,8
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	0,0	0,0
Образовање	0,0	0,0
Здравствена и социјална заштита	0,0	0,0
Уметност; забава и рекреација	3,6	1,8
Остале услужне делатности	12,7	8,7

Табела 3.5. Грешке већег обухвата по величинским класама, 2018.

Величинска класа	Стопа већег обухвата (%)	
	пословни субјекти	запослени
Укупно	2,6	1,2
Од 10 до 49 запослених	5,3	3,5
Од 50 до 249	1,1	1,0
Од 250 до 499	0,7	0,6
Од 500 до 999	0,9	0,9
Од 1000 и више запослених	0,0	0,0

На изабраном узорку пословних субјеката, грешке већег обухвата нису начињене у секторима Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром, Снабдевање водом и управљање отпадним водама, Грађевинарство, Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање, Образовање и Здравствена и социјална заштита. Највеће грешке већег обухвата биле су у секторима Остале услужне делатности (12,7% за пословне субјекте; 8,7% за запослене), Услуге смештаја и исхране (8,2% за пословне субјекте; 4,2% за запослене) и Административне и помоћне услужне делатности (6,1% за пословне субјекте; 3,8% за запослене).

У табели 3.6 приказана је стопа одговора јединица узорка по секторима, а у табели 3.7 по величинским класама. Стопа одговора за пословне субјекте израчуната је као однос броја јединица које су предале извештај, или за које су подаци процењени, према укупном збиру јединица (јединице које су предале извештај, оне за које су подаци процењени, јединице које су одбиле да попуне извештај, нису нађене на адреси и које из непознатог разлога нису одговориле). Стопа одговора за запослене израчуната је аналогно, с тим што се подаци односе на број попуњених упитника за лица и планиране обиме узорака лица из одговарајућих пословних субјеката.

Табела 3.6. Стопа одговора по секторима делатности, 2018.

Сектор КД (2010)	Стопа одговора (%)	
	пословни субјекти	запослени
Укупно	91,8	95,2
Рударство	88,9	90,6
Прерађивачка индустрија	94,4	95,7
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	100,0	100,0
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	98,3	98,1
Грађевинарство	91,3	93,0
Трговина на велико и мало и поправка моторних возила	95,6	98,3
Саобраћај и складиштење	91,5	95,2
Услуге смештаја и исхране	77,8	84,4
Информисање и комуникације	86,2	88,6
Финансијске делатности и делатност осигурања	89,0	96,8
Пословање некретнинама	78,4	82,8
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	84,7	89,4
Административне и помоћне услужне делатности	83,8	91,2
Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање	100,0	100,0
Образовање	98,4	99,5
Здравствена и социјална заштита	98,9	99,5
Уметност; забава и рекреација	93,8	95,5
Остале услужне делатности	89,1	91,0

Посматрано по секторима, стопа одговора за пословне субјекте најмања је у секторима Услуге смештаја и исхране (77,8%) и Пословање некретнинама (78,4%). Највећа стопа одговора је у секторима Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром (100%), Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање (100%) и Здравствена и социјална заштита (98,9%).

Најнижа стопа одговора запослених је у секторима Пословање некретнинама (82,8%) и Услуге смештаја и исхране (84,4%), а највиша (100%) јесте у секторима Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром и Државна управа, одбрана и обавезно социјално осигурање.

По величинским класама, најмања стопа одговора је за пословне субјекте 10–49 запослених (83,9% за пословне субјекте и 85,3% за запослене), док је релативно уједначена за класе пословних субјеката са 250 и више запослених, око 99,4% за пословне субјекте и за запослене.

Табела 3.7. Стопа одговора по величинским класама пословних субјеката, 2018.

Величинска класа	Стопа одговора (%)	
	пословни субјекти	запослени
Укупно	91,8	95,2
Од 10 до 49 запослених	83,9	85,3
Од 50 до 249 запослених	92,2	92,5
Од 250 до 499 запослених	99,8	99,7
Од 500 до 999 запослених	99,1	99,0
1000 и више запослених	99,4	99,3

3.4. Обухват истраживања

Истраживањем су обухваћена запослена лица која су у октобру 2018. године имала заснован радни однос са послодавцем на одређено или неодређено време, као и лица која су радила по основу уговора о обављању привремених и повремених послова (без обзира на то да ли су радила пуно или непуно радно време) и која су примила зараду за октобар 2018. године. Нису обухваћена запослена лица у пословним субјектима са мање од 10 запослених, као ни запослени у сектору Пољопривреда, шумарство и рибарство.

3.5. Метод, периодика и извори за прикупљање података

У истраживању је примењен извештајни метод прикупљања података путем обрасца ИСЗ, који су извештајне јединице достављале редовном поштом или у електронској форми.

Истраживање се спроводи у четворогодишњој динамици.

Извор за прикупљање података у овом истраживању биле су рачуноводствене и кадровске евиденције пословних субјеката, на основу којих су попуњавани подаци за запослене који су изабрани у узорак. Подаци о исплаћеним зарадама и накнадама, као и о плаћеним часовима рада, попуњавани су на основу рачуноводствене евиденције, док су подаци о демографским и радним карактеристикама запослених попуњавани на основу кадровске евиденције.

3.6. Дефиниције основних обележја

Под појмом **запослени** у овом истраживању подразумевају се лица која су у октобру 2018. године имала заснован радни однос са послодавцем на одређено или неодређено време, као и лица која су радила по основу уговора о обављању привремених и повремених послова, без обзира на то да ли су радила пуно или непуно радно време.

ПОДАЦИ ЗА РЕФЕРЕНТНУ ГОДИНУ (2018)

За разлику од појма зараде, дефинисаног чланом 105 Закона о раду, који обухвата редовну зараду са порезом и доприносима на терет запосленог, као и увећану зараду, накнаду зараде, редовне и периодичне бонусе и друга примања на која се плаћају порез и доприноси, у овом истраживању у зараду се укључује и цео износ накнаде трошкова превоза за долазак на посао и одлазак са посла.

Под **годишњом зарадом** се подразумевају све исплате запосленима на које се плаћају припадајући порез и доприноси. Годишњу зараду чине: исплате за рад са пуним, краћим од пуног или дужим од пуног радног времена (прековремени рад), заостале исплате или разлике у зарадама, додаци за дежурства, за рад ноћу и рад у сменама, рад недељом и празником, бонуси, редовни месечни бонуси, накнаде трошкова превоза за долазак на посао и одлазак са посла, накнаде за исхрану у току рада, као и накнаде за неизвршене часове рада (годишњи одмор, плаћено одсуство, празници, боловања до 30 дана, одсуство због стручног усавршавања, застој у раду који није настао кривицом радника).

У зараду нису укључене накнаде: за боловања дужа од 30 дана, за време проведено на службеном путу у земљи и иностранству, за смештај и исхрану током рада и боравка на терену, за трошкове погребних услуга, за штету због повреде на раду или професионалног обољења, као ни остала примања на која се не плаћају порез и доприноси. Такође, у зараду нису укључене ни зараде остварене за рад у иностранству.

Бонуси (бонуси који се не исплаћују сваког месеца) обухватају бонусе исплаћене на основу периодичних и завршних рачуна, тринаесту плату, регрес за коришћење годишњег одмора и друга периодична примања која имају карактер зараде, као и јубиларне награде и отпремнине запосленима при одласку у пензију или за чијим је радом престала потреба.

Накнада трошкова превоза за долазак и одлазак са посла представља укупан износ који је послодавац исплатио запосленом као накнаду трошкова превоза за долазак на посао и одлазак са посла за референтну годину.

Број дана годишњег одмора представља број дана годишњег одмора на који је запослени имао право у референтној години, без обзира на то да ли су ти дани искоришћени или не.

Напомена: При израчунавању просечне годишње зараде, медијане годишње зараде, просечних бонуса, просечне накнаде трошкова превоза, просечног броја дана годишњег одмора, узети су у обзир само запослени који су радили 30 и више недеља током 2018. године. У случају да запослена лица, која су примила зараду за октобар 2018. нису радила током целе године (због боловања, неплаћеног одсуства, зато што је запослени почео да ради током октобра 2018. итд.), подаци за целу годину су добијени одговарајућим експандирањем. Такође, како би се елиминисале разлике у зарадама које су резултат различитог броја часова рада између запослених са пуним и непуним радним временом, зараде запослених са непуним радним временом су експандиране на износ зарада који одговара пуном радном времену.

Све наведене варијабле, које се прикупљају за референтну годину, експандиране су тако да одговарају подацима за целу годину (у случају да запослена лица нису радила током целе године). Додатна експандирања података за запослене са непуним радним временом рађене су код годишњих зарада и бонуса, како би се добили износи који одговарају пуном радном времену.

ПОДАЦИ ЗА РЕФЕРЕНТНИ МЕСЕЦ (ОКТОБАР 2018)

Месечна зарада се дефинише као укупна зарада исплаћена за октобар 2018. године, без обзира на то у ком месецу је она исплаћена. У зараду су укључени и бонуси исплаћени у референтном месецу, додаци за прековремени рад, као и додаци за сменски или ноћни рад, рад недељом или празником.

Додатак за прековремени, сменски или ноћни рад, рад недељом или празником представља део укупног износа зараде исплаћене за октобар. У складу са Уредбом Комисије (ЕЗ) 1738/2005, додатак за прековремени, сменски или ноћни рад, рад недељом или празником приказују се одвојено.

Накнада трошкова превоза за долазак и одлазак са посла представља укупан износ који је послодавац исплатио запосленом као накнаду трошкова превоза за долазак на посао и одлазак са посла за референтни месец.

Укупан број плаћених часова рада представља укупан број часова за које је у референтном месецу (октобар 2018) запосленом исплаћена зарада. Под плаћеним часовима подразумевају се извршени, неизвршени, као и плаћени прековремени часови. Неизвршени часови су плаћени часови које запослени није радио због: годишњег одмора, празника, боловања до 30 дана, професионалне обуке и др.

Број плаћених прековремених часова рада представља број плаћених часова које је запослени, на захтев послодавца, радио дуже од уговореног радног времена.

Просечна зарада по часу дефинише се као количник месечне зараде исплаћене запосленом за октобар 2018. године и плаћених часова рада за наведени месец.

Напомена: У случају да запослена лица, која су примила зараду за октобар 2018. нису радила током целог месеца (због боловања, неплаћеног одсуства, зато што је запослени почео да ради у пословном субјекту током октобра 2018. итд.), подаци за та лица су експандирани како би се добили подаци за цео месец. Такође, како би се елиминисале разлике у зарадама које су резултат различитог броја часова рада између запослених са пуним и непуним радним временом, зараде запослених са непуним радним временом су експандиране тако да износ зарада одговара пуном радном времену.

Све наведене варијабле, које се прикупљају за референтни месец, експандиране су тако да одговарају подацима за цео месец (у случају да запослена лица нису радила током целог месеца). Додатна експандирања података за запослене са непуним радним временом рађене су код месечних зарада и укупног броја плаћених часова, како би се добили износи који одговарају пуном радном времену. Додатна експандирања података за запослене са непуним радним временом нису рађена за следеће варијабле: додатак за прековремени, сменски или ноћни рад, рад недељом или празником, накнада трошкова превоза за долазак и одлазак са посла и број плаћених прековремених часова рада.

Платни јаз између жена и мушкараца представља процентуално учешће разлике између просечне зараде по часу запослених мушкараца и жена у просечној заради по часу мушкараца.

Учешће запослених са ниским зарадама у укупном броју запослених дефинише се као удео оних запослених који зарађују две трећине или мање од медијане зараде по часу у укупном броју запослених.

3.7. Разлике у односу на податке из Истраживања о зарадама

У поређењу са подацима из Истраживања о зарадама, треба имати у виду следеће разлике:

- овим истраживањем нису обухваћени пословни субјекти чија је претежна делатност из сектора Пољопривреда, шумарство и рибарство, као ни пословни субјекти са мање од 10 запослених;
- подаци се прикупљају на случајном узорку пословних субјеката и запослених у тим пословним субјектима, за разлику од Истраживања о зарадама, које користи податке Пореске управе као извор података за израчунавање просечних зарада;
- просечна зарада рачуна се према броју запослених који су примили зараду за октобар, док се просечна зарада из Истраживања о зарадама израчунава на основу укупног износа обрачунатих зарада за извештајни месец;
- због међународне упоредивости података добијених овим истраживањем, у зараду је укључен цео износ трошкова превоза за долазак и одлазак са посла;
- зараде запослених који нису радили током целе године, односно целог месеца, експандиране су како би се добили подаци за целу годину, тј. за цео месец;
- приликом анализирања података о зарадама према делатностима, треба имати у виду да се у овом истраживању посматра претежна делатност пословног субјекта, а не претежна делатност локалне јединице, као што је то случај у Истраживању о зарадама.

3.8. Класификације које се користе у истраживању

1. Класификација делатности (2010), коју је, на основу Закона о класификацији делатности („Службени гласник РС“, број 104/09), прописала Влада уредбом од 29. јула 2009. године („Службени гласник РС“, број 54/10). Ова класификација је упоредива са Класификацијом делатности ЕУ (NACE, rev. 2).
2. Класификација занимања – превод Међународне стандардне класификације занимања, МСК3-08 (*International Standard Classification of Occupations 2008, ISCO-08*), проширен одређеним занимањима из Јединствене номенклатуре занимања (ЈНЗ), која је прописана као стандард за вођење података о занимањима у евиденцијама у области рада („Службени лист СРЈ“, број 9/98).

Речник статистичких термина¹⁴

Варијанса оцене параметра (*Variance of the estimate of a parameter*). Варијанса оцене параметра је просек квадрата разлика између појединих вредности оцена и њиховог очекивања преко свих могућих случајних узорака истог обима, изабраних независно, према датом плану узорка.

Величина (обим) узорка (*Sample size*). Величина узорка је број јединица изабраних у узорак. У случају вишефазног узорка, тај број се односи на број јединица у крајњој фази избора узорка.

Већи обухват или прекомерни обухват (*Over-coverage*). Већи обухват настаје када су у оквир за избор узорка укључене неке јединице које не припадају циљној популацији и последица је несавршености оквира. Јединице 'Over-coverage'-а могу се идентификовати у фази прикупљања података.

Грешка неодговора (*Non-response error*). Грешка неодговора настаје када се у истраживању не добије одговор на једно или сва постављена питања. Неодговор доводи до повећања варијансе услед смањења ефективне величине узорка, као и због чињенице да се мора применити метод импутације одговора. Методи импутације могу довести до пристрасности ако се неодговор и одговор разликују, узимањем у обзир обележја које се импутира.

Деведесетпетопроцентни интервал поверења (*95% confidence interval*). 95-процентни интервал поверења за параметар A је случајни интервал $a \pm 2 \cdot [v(a)]^{1/2}$, где је a оцена параметра, а $v(a)$ оцена њене варијансе $V(a)$. Интервал садржи праву вредност параметра са вероватноћом приближно једнакој 0,95 (у смислу да интервали поверења, конструисани на основу случајних узорака истог обима изабраних према датом плану, у 95% случајева садрже праву вредност непознатог параметра). Ова карактеристика интервала поверења важи под условом да је оцена a непристрасна и да има апроксимативно нормалну расподелу, као и да постоји конзистентна оцена $v(a)$ варијансе $V(a)$.

Извештајна јединица (*Reporting Unit*). Извештајна јединица је јединица или појединац од кога се тражи информација.

Јединице узорка (*Sampling units*). Јединице изабране у узорак (запослени / пословни субјекти) из оквира за избор узорка с циљем оцењивања параметара популације. Овај термин је синоним термину „Јединице истраживања“ / „Статистичке јединице“.

Коефицијент варијације (*Coefficient of variation*). Коефицијент варијације је однос стандардне грешке оцене и очекиване вредности оцене, често изражен процентуално. Коефицијент варијације представља релативну стандардну грешку и показује колики проценат очекиване вредности оцене износи стандардна грешка.

Коначна популација или основни скуп (*Finite population*). Коначна популација представља коначан скуп елемената. Циљ истраживања је прикупљање информација о коначној популацији или о њеним подскуповима (доменима истраживања).

Мањи обухват или необухват (*Under-coverage*). Мањи обухват настаје када су из оквира за избор узорка изостављене неке јединице које припадају циљној популацији и последица је несавршености оквира. У фази прикупљања података јединице необухвата не могу се идентификовати.

Медијана (*Median*). Медијана или средња вредност обележја је параметар популације коју представља вредност која се налази тачно на средини уређеног низа вредности обележја популације. Оцењује се одговарајућом пондерисаном медијаном вредности јединица узорка.

Неодговор (*Non-response*). У истраживању на узорку, недобијање информације од изабране јединице из било ког разлога (одбијање сарадње, није нађена на адреси и сл.) назива се неодговор. Пропорција неодговора и укупног броја јединица из узорка назива се стопа неодговора.

Неузорачке грешке (*Non-sampling errors*). Неузорачке грешке су грешке у оцени на бази узорка које се не могу приписати варијабилитету у узорку (види: Узорачка грешка). Ове грешке могу проистећи из разлога као што су неодговор, недостаци оквира за узорак, погрешно означавање јединица у узорку, недостаци у избору јединица узорка, грешке у прикупљању података услед неразумевања, нехата или немара од стране истраживача или извештајне јединице, грешке у контроли или обради података и сл.

¹⁴ Manual for Business Tendency Survey, OECD, 2003 и <http://stats.oecd.org/glossary/>

Обележје истраживања (Study variable). Обележје истраживања је обележје (варијабла) чије су вредности придружене елементима коначне популације. Најчешће постоји више обележја истраживања.

Оквир за избор узорка (Sampling frame). Оквир за избор узорка је средство које омогућује прикупљање података о популацији која се истражује и користи се као основ за избор узорка, као и у процедурама оцењивања.

Оцена параметра популације (Estimate of the finite estimation parameter). На основу вредности обележја истраживања за које су прикупљени подаци на узорку оцењују се параметри популације. Оцена параметра популације је функција прикупљених вредности обележја истраживања. На бази случајног узорка може се оценити прецизност оцене (мерена варијансом оцене).

Очекивана вредност оцене (Expected value). Очекивана вредност оцене је просечна вредност оцене на бази свих могућих случајних узорака истог обима, изабраних независно, према датом плану узорка.

Параметар популације (Population parameter). Циљ истраживања је прикупљање података о непознатим карактеристикама или параметрима популације. Параметри су функције вредности обележја истраживања (на пример: просечна годишња зарада, просечна зарада по часу према степену образовања и полу итд.).

Паритет куповне моћи (Purchasing power parity – PPP) изједначава куповну моћ различитих валута, елиминисањем утицаја различитог нивоа цена између земаља. Користи се за превођење економских показатеља (између осталог и просечне зараде) изражених у националној валути у заједничку вештачку валуту **PPS (Purchasing power standard)**.

Просечна вредност или средина (Mean). Просечна вредност обележја је параметар коначне популације који је једнак суми вредности обележја елемената популације подељеној са њиховим бројем. Оцењује се просечном вредношћу пондерисаних вредности јединица узорка.

Прост случајан узорак (Simple random sample). Прост случајан узорак представља такав избор јединица да свака јединица популације има једнаку шансу да буде изабрана.

Случајни избор узорка (Random sampling). Случајни избор узорка је било који метод избора узорка који се базира на теорији вероватноће. У фази избора узорка мора бити позната вероватноћа избора било које јединице. То је једини познати општи метод који обезбеђује меру прецизности оцене.

Стандард куповне моћи (Purchasing power standard – PPS) означава термин, коришћен од стране Евростата, за заједничку вештачку валуту. Теоријски, једним PPS-ом може се купити иста количина робе или услуга у било којој земљи. Добија се дељењем економских показатеља изражених у националној валути са одговарајућим паритетом куповне моћи.

Стандардна грешка оцене параметра (Standard error of the parameter estimate). Стандардна грешка оцене јесте квадратни корен варијансе оцене.

Стратификација (Stratification). Стратификација је подела популације на дисјунктне делове који се називају стратуми. Стратуми би требало да буду изабрани тако да су јединице сваког стратума релативно хомогене, имајући у виду обележја која се мере. Стратификација се може извршити, на пример, по економској делатности или величини пословног субјекта.

Стратификовани узорак (Stratified sample). Стратификовани узорак је узорак изабран из популације која је стратификована. Избор узорка из сваког стратума врши се независно од избора узорака у осталим стратумима.

Узорачка грешка (Sampling error). Узорачка грешка је део разлике између вредности параметра популације и оцене те вредности изведене из случајног узорка, а настале услед чињенице да је посматрана само вредност из узорка.

Узорачки пондер (Sampling weight). Узорачки пондер је једнак реципрочној вредности вероватноће избора јединице у узорак. На пример, ако се за оцену просечне зараде скупа од 100 јединица изабере прост случајан узорак од 10 јединица, онда је вероватноћа избора јединице у узорак $1/10$, па је пондер 10. У овом случају, оцена просечне зараде израчунава се као количник тотала пондерисаних (помножених са 10) вредности зарада јединица узорка и оцењеног броја јединица скупа (сума пондера тих јединица).

Одсек за комуникацију и информисање
Тел.: 011/24-01-284
Имејл: stat@stat.gov.rs

Библиотека
Тел.: 011/24-12-922, лок. 251
Имејл: biblioteka@stat.gov.rs

Број страна: 69
Тираж: 35

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
311(497.11)

БИЛТЕН / Републички завод за статистику ;
одговара Миладин Ковачевић. - 1992, бр. 347- . -
Београд : Републички завод за статистику, 1992-
(Београд : Републички завод за статистику). - 30 cm

Повремено. - Је наставак: Bilten - Republički zavod za statistiku
SR Srbije = ISSN 0582-6950
ISSN 0354-3641 = Билтен - Републички завод за статистику
Србије

COBISS.SR-ID 16405506

664